

A „Scânteia Nap“ az egész dolgozó nép ünnepe!

A ROMÁN MUNKÁSPART ARAD MEGYEI BIZOTTSAGANAK A MEGYE ÉS A VÁROS IDEIGENES BIZOTTSAGAINAK TÁRJÁ

Tkácsenkó Pável

Ma 23 esztendeje annak, hogy Tkácsenkó Pável, a hős munkásharcos, a kiszákmányolás erőszakuralmának hőhárpribékéje megalkotta. Amikor Népköztársaságunk dolgozó megemlékeznek Tkácsenkó Pávelről, megkeményednek a munkásoklók a szerszámok markolásában és emléket azzal tiszteljük, hogy új győzelmekre visszük megacélozott munkánkkal az ügyet, amelyért a fiatal Tkácsenkó Pável meghalt. A besszarábiai orosz származású forradalmár szülei harora nevelték. Üldöztetések közepette nőtt fel és vált a munkásszótály ügyének megigáthatatlan hős harcosává. Amikor a Nagy Októberi Szocialista Forradalom megváltoztatta a történelem menetét, Kisenewben élt, mint fiatal diák. Már felítve volt a forradalom eszméivel és amikor a besszarábiai földesurakat a Bratianu-féle „liberális“ kormány a fegyveres önkény minden erejével támogatta a nép kiszipolyozásában, Tkácsenkó Pável több forradalmár társával titkos nyomdát létesített és röpiratokkal lelejték le a betolakodóinak rablásait, terrorját. Rámutatták, hogy Besszarábia elfoglalása, a Forradalom Országá elleni támadás és feltárták a román burzsoázia szovjetellenes készülődéseit. Tkácsenkó és forradalmár társai ellen megindult a hársza: 1919-ben letartóztatták, ám a börtönfalak és a fegyveres bérencek nem választhatták el elvtársaitól. Tkácsenkó 6 társával a börtönből felhívást intézett Románia proletáriátusához, hogy a Kommunista párt vezetésével, nemzetiségre való tekintet nélkül, a munkásegység jegyében harcoljanak a burzsoáz-földesuri rendszer ellen. Erre az elnyomók aljassága galád vádat agyalt ki Tkácsenkó ellen: azzal vádolták, hogy megölt egy fegyőrt, de még a terroruralom ügyére sem tudta a vádat bebizonyítani és Tkácsenkót szökése után 20 évi kényszermunkára ítélték. A fiatal forradalmár Ukrajnába menekült, onnan folytatta harcát. Ez a harc az öntudatos munkásság harca volt, amelynek jegyében 1921 májusában a szocialista párt kongresszusa elhatározta csatlakozását a Kommunista Internacionálhoz. A románial uralkodó osztály új hatalmi eszköze, az Averescu-kormány erre újabb rohamot intézett a munkásmozgalom élcsapata ellen és az ekkor megindult perben, az időközben ismét az országba visszatért és letartóztatott Tkácsenkó is vádlott volt. A per 1922 januárjától júniusig tartott, közel 300 vádlott került bíróság elé és Tkácsenkó bátor elvtársaival együtt az a Cernat nevű őrnagy vádolta, mint katonai ügyész, aki állami javak elrablása miatt később vádlottak padjára került. A per folyamán megnyilvánult az elnyomók minden aljassága. A vádlottakat kizárták, éhezettették. De Tkácsenkó nem törte meg a terror, a vádlottak padját vádemelvényre változtatta és az országot kirákló elnyomók fejére olvasta hüneiket. Tkácsenkó lovábbi harora mozgósította a dolgozó tömegeket. Ezután bebörtönzés, kínzás, szökés, állandó harc volt Tkácsenkó élete.

(Folyt. a 2-ik oldalon)

Népköztársaságunk küldöttsége a szófiai ünnepeken

A Bolgár Népköztársaság nemzeti felszabadulásának évfordulójára szeptember 9-iki ünnepekre, a Román Népköztársaság képviselőiben küldöttség utazott Szófiába.

A küldöttség tagjai: Teohari Georgescu az RMP Központi Vezetőségének titkára, belügyminiszter, Petre Borilă tábornok az RMP Központi Vezetőségének tagja, helyettes nemzetvédelmi miniszter, Grigore Preoteasa helyettes külügyminiszter, V. Malinski gazdasági és terfgazdasági tudományos intézet rektora és Bulan közoktatásügyi minisztériumi tanácsos.

C. I. Parhon dr. a RNK Nagy Nemzetgyűlése Elnöki Tanácsának elnöke a következő táviratot küldte Mincsio Nejcsevnek, a Bolgár Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlése Elnöki Tanácsa enökének:

„Bulgáriának a hős Szovjet Hadsereg részéről történt felszabadítása ötödik évfordulója alkalmával úgy a saját, mint a Nagy Nemzetgyűlés és Elnöki Tanácsa és az egész román nép nevében, Önnek és a bolgár népnek sok sikert és virágzást kívánok.

Ez az évforduló annál is inkább mély visszhangot kelt dolgozó népünk lelkében, mivel a testvér bol-

gár néppel ugyanaz az eszmény fűz össze: a szocializmus építése a hatalmas Szovjetunió támogatásával, amelynek szabadságunkat és népeink függetlenségét köszönhetjük.

Ugyancz n alkalommal Groza Pét r dr. miniszterelnök táviratban üdvözölte Vaszil Kolarovot a Bolgár Népköztársaság miniszterelnökét.

Ana Pauker külügyminiszter Vladmir Poptomov bolgár külügyminisztert em k tolmácsolta jókívánságait, Emil Bodnarus hadügyminiszter pedig Gyeorgyi Dámjányov bolgár hadügyminiszternek küldött üdvözlő táviratot a bolgár nép felszabadulási ünnepe alkalmából.

„Ugy vigyázok erre a gépre, mint a szemem fényére“

A Párt irányítása és a néphatalom helyi szerveinek támogatása

a legnehezebb feladatokat is megoldja!

Szemlakon dolgozik a malom — jó lisztet örölnek gépei

Szemlak község ideiglenes bizottsága megkezdte az őszi-tavaszi mezőgazdasági munkálatok előkészítését. A terveket most dolgozzák fel és három helyen már meg is szervezték a vetőmagtisztítást. Két szelektor dolgozik, napi egy-egy vagon teljesítőképességgel, a harmadik helyen pedig 10 kézi triór dolgozik majd. A magtisztítás szeptember 12-én kezdődik.

Különbön Szemlakon augusztus elseje óta dolgozik a „Jövő“ (Viitorul) községi malom, amelyet a dolgozók öntudatos

munkája hozott üzemképes állapotba.

A malom köztulajdonba vétele alkalmával, rendkívül rossz állapotban volt és voltak olyan vélemények, hogy ezt a fontos falusi üzemet nem is lehet helyrehozni.

Kapa Mihály elvtárs, a Román Munkáspárt szemlaki pártszervezet titkáranak vezetésével, — aki a malomban mázsáló, — azonban megszervezték a munkát és sikerült is a célkitűzés: a 72 vagon teljesítőképességű, 7 járatu malom már működik, sőt a malom munkásai kötelezettséget vállaltak, hogy az ezévi elő-

irányzatot december 31-ig teljesítik.

Ennek érdekében augusztus hónapban — az üzembehelyezés után — a malom munkásai 1060 önkéntes munkaórával hozták helyre a még fennálló fogyatékoságokat. Jellemző, hogy a malom hajtógépével kapcsolatosan az volt a vélemény, miszerint nagyon gyenge és nem alkalmas a további használatra. Boc Simion gépész, munkástársaival úgy rendbehozta a gépet, hogy most már jól működik.

„Ugy vigyázok erre a gépre, mint a szemem fényére“, —

(Folytatás a 2-ik oldalon)

A budapesti kongresszusról hazatérő küldöttségünkkel együtt bolgár és francia ifjak érkeztek az országba

Hosszú fűttel érkezett a budapesti kongresszusról küldöttséket szállító vonat a kiúti állomásra. Ez n a vonaton érkeztek országunkba hazánk ifjúságának küldöttei, a bolgár ifjúság küldöttsége és a hattagú francia küldöttség, akik országunk megvalósításait jöttek megtekinteni hazatértük előtt.

A vonat befut az állomásra és felcsendül az ifjúsági induló. Boldog mosolygó ifjak üdvözlék a hazatérő-

rő-küldöttségeket.

Az Ifjúmunkás Szövetség küldöttségét és vezetőjét Gheorghe Florescu (vtársat Pártunk Központi Bizottságának tagját és az IMSZ Központi Bizottságának titkárát magyénk dolgozóinak nevében Kővágó Mihály, a megyei ideiglenes bizottság titkára üdvözölte:

— Városunk és megyénk dolgozó népének üdvözlését tolmácsolom, — mondotta Kővágó elvtárs, — a DIVSZ második kongresszusáról hazatért küldöttségünknek. Aradváros és megye dolgozó népének szilárd elhatározása, hogy a gyakorlat-

ba helyezze azokat a célkitűzéseket, amelyeket a világifjúsági kongresszus határozataiba foglalt.

Ezután Gheorghe Florescu elvtárs válaszolt az üdvözlésre.

— Mi a kongresszuson elért jó eredményeinket Pártunk állandó támogatásának és nevelésének tulajdoníthatjuk. Azzal az elhatározással térünk vissza az országba, hogy gyakorlatba helyezzük mindazt, amit a kongresszus keretében vállaltunk. A kongresszuson példaként állott előttünk a lenini-stálini Komszomol a békéért és szo-

badágért vívott küzdelemben. Egyébként ez a kongresszus is bebizonyította azt, hogy a tökések által a román és magyar nép közé állított választással ledőlt. Nagyon jól éreztük magunkat Budapesten. Ugy öltük át egymást mi a két nép fiai, mint igazi testvérek.

Ezalatt a vonat mellett román, bulgár és francia ifjak táncolták a három nép táncait.

A bulgár ifjúság küldöttségének nevében a Dimitrov Népi Ifjúság Szövetségének vezetőségi tagja Ghero Grozov beszélt.

— A mi megüdvöztető elhatározásunk, hogy gyakorlatiá változtassuk a kongresszus határozatait.

Ezután néhány szóval vázolta a kongresszuson tapasztaltakat és a bulgár küldöttség élményeit.

Robert Tuff a franciaországi Köztársasági Ifjúság Szövetségének Nemzeti Bizottságának tagja, a francia küldöttség nevében szól néhány szót.

— Boldogok vagyunk, — mondotta — hogy meglátogathatjuk a ti szabad országotokat, amelyről már annyiszor hallottunk. Ti a szocializmust építitek, mi pedig határozott harcot folytatunk a békéért, szabadságért és függetlenségért. A kongresszuson láttuk azt, hogy milyen döntő többségben vannak a békéért harcoló erők, amelyeknek élén a Szovjetunió áll.

Az aradi állomáson a munkásifjúság ezúttal várták a küldöttség vonatát. Likesen üdvözölték az ifjak az állomásra futó vonatot. Megszámlálhatatlan virágcsokrotadtak át a különböző üzemek, gyárak, szervezetek ifjai a hazatérő román küldöttségnek, valamint a francia és bolgár vendégeknek.

Városunk és megyénk ifjúsága nevében Secara Ilie, az IMSz megyei bizottságának titkára üdvözölte a küldöttséget.

— Amíg ti a kongresszus keretében harcoltatok a háborús uszítók ellen a béke megvédéséért, addig mi aradi ifjak a különböző gyárakból és üzemekből, valamint a termőföldekről rekordernapot rendeztünk a termelésben. Ezen a napon négyszáz ifjú küzdött a több és jobb termelésért és ezek közül négyszáz ifjú tűnt ki. A jövőre nézve, vállaljuk, hogy gyakorlatba helyezzük mindazokat a határozatokat, amelyeket a kongresszuson hoztatok.

Néhány pernyi várakozás után a vonat lassan kigördült városunk állomásáról az ország fővárosa felé.

F. I. A. P. P.

Az antifasiszta volt Politikai Börtönzöttek és Deportáltak Nemzeti Szövetségének Aradi Kirendeltsége, ezúton hívja meg összes tagjait (azokat is, akiknek a felvételle folyamatosan van) a szeptember 13-án raját helyiségében (Köztársaság útja 71), kedd este 7 órára összehívott

Nagygyűlésre,

amelyen fontos bejelentéseket tesznek.

A Vezetőség

Szemlakon dolgozik a malom — jó lisztet őrölnek gépei

(Folytatás az 1-ő oldalról)

mondja Boc Simion és augusztus folyamán sikerült is elérnie, hogy egyetlen géphiba sem fordult elő.

Ennek a malomnak különben az volt a hirtelensége, hogy nem dolgozik jól, lisztje nem volt jó minőségű. Dóra Antal főmolnár külön kötelezettséget vállalt, hogy a „rossz malomból” jó malmot fejlesztenek és a kötelezettségvállalás eredménye, hogy ma már bizalommal fordul a dolgozóparaszt-ság a „Jövő” malomhoz. Cudla Iosif középparaszt, aki éppen buzát őrölt, elmondja, hogy nagyon megelégedett a malom őrléseivel és a liszttel, amit az ideitermésből kapott.

Valóban a jó buzából jó lisztet őrölnek.

A főmolnár hozzáfűzi ehhez, hogy az idei buza sikértartalma jobb

mint a tavalyi. Tavaly egy mázsa buzából 130—135 kiló kenyeret tudtak készíteni; idén 140—145 kiló kenyér készülhet ebből a buzamenyiségből. A malom a helyreállítási munkálatok során minden támogatást megkapott a helyi ideiglenes bizottságtól és a néphatalom helyi szerve jelenleg is alaposan támogatja a fontos üzemet. Egyébként a szemlaki „Jövő” malom, a tervelőirányzatnak megfelelően, már 100 sertést állított be hizlalásra.

Szemlak dolgozóparaszt-sága számára komoly tanulsággal szolgál a „Jövő” malom esete arra, hogy az öntudatos, jól szervezett munka, a Párt irányítása és a néphatalom helyi szervének támogatása a legnehezebbnek látszó feladatokat is képes sikerrel megoldani.

A Scânteia fegyver a munkásosztály kezében!

Öt évvel ezelőtt, súlyos küzdelemmel teli szünetek után jelent meg Pártunk központi lapja a „Scânteia” első legális száma. A dicsőséges Vörös Hadsereg felszabadította Romániát az imperialisták uszályába szögölt kapitalista járom alól, felszámolták Antonescu bocsstel n diktatúráját és a szabadság szellemének első igazi hírnöke a „Scânteia” volt.

Elsőnek világította meg a munkásosztály jövője felé mutató útját és egyben feltárta a dolgozók előtt a múlt sötét rendszerének bűneit. A „Scânteia” hasábjairól ismertük meg, hogy mi a tennivalónk. Pártunk lapjából tudtuk meg, hogy merre vezet utunk.

Öt esztendő távlatából világosan láthatjuk, hogy mit jelentett számunkra a „Scânteia” a múltban és mit jelent ma. Milyen segítséget nyújtott minnapi munkánkban és milyen nehézségeket sikerült kiküszöbölni pártlapunk felvilágosító

munkája révén. A „Scânteia”-n keresztül ismertük meg a Pártot és annak felépítettségét, a „Scânteia” tanított meg bennünket marx-lenini szellemben gondolkodni és Pártunk központi lapja volt az, amely kemény ideológiai fegyvert adott, hogy az osztályharc kiéleződött stádiumában legyőzhessük ellenfelünket. Pártunk központi lapja ismeretteremt meg a Szovjetunió csodálatos megvalósításaival és bizonyította be előttünk, hogy a világ első szocialista államának példamutatását követve juthatunk el célkitűzéseinkhez.

A „Scânteia” fegyver a munkásosztály kezében, amellyel győztesen kerülünk ki a nagy harcból. Hála telt szívvel gondolunk pártlapunkra, amely össznőtt velünk és szeretettel üdvözöljük a kitüntetés alkalmából.

TOMA JOLANDA
a Téba-gyár levelezője

Az A.R.L.U.S. aradi fiókja

KEDDEN, SZEPTEMBER 13-AN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

a KULTURPALOTÁBAN

előadást rendez, amelynek keretében

DAVID LUDOVIC elvtárs

az ARLUS Központi Vezetősége Végrehajtó Bizottságának tagja, aki a Szovjetunióban tett látogatást, előadást tart

„Képek a kommunizmus építéséről a Szovjetunióban”

cimmal. Az előadást gazdag művészi műsor követi. Belépés díjtalan

Tkácsenko Pável

(A vezércikk folytatása)

A törhetetlen harcost a Kommunista Párt 1924. évi harmadik kongresszusa a Párt Központi Bizottságába választotta és a fiatal harcos 3 évi súlyos illegálitásban teljesítette nagy terü feladatát. A hatalom kopói szadatanul üldözték, életére törtek és 1926 augusztus 15-én sikerült elfogniok. Szörnyű kínzások után bebörtönözték, de Tkácsenko harcos öntudatát nem tudták megtörni. Éhségsztrájkjal tiltakozott a bandita-terror ellen és az éhségsztrájkját legyengült fiatal forradalmárt 1926 szeptember 10-én megbilincseltek azzal, hogy „másik börtönbe szállítják”. Ez volt a nép ellenségeinek módszere annak idején, hogy a dolgozók vezetőit meggyilkolják. A megbilincselte Tkácsenko Pávelt egy erő mellett hátulról lelőtték és holttestét a gaztett színhelyén elásták.

Huszonhárom esztendő telt el azóta. A kizsákmányolók, a terrorurak azóta megtanulhatták, hogy hiába gyilkolják meg a munkásosztály vezetőit, a forradalom vörös zászlaja nem hull ki egyetlen pillanatra sem a kézből. A Párt folytatta küzdelmét. A dolgozó nép legjobb fiai álltak a sorba és Tkácsenko Pável helye nem maradt üresen az élesapat arcvonalán. Azok, akik folytatni akarják a nép elnyomását, akik görcsösen ragaszkodnak a kezükből mindjobban kicsuszó uralomhoz, azokban az országokban, ahol még kezükben tartják a hatalmat, ugyanolyan módszerekkel dolgoznak, mint 23 év előtt a romániai burzsoá-földesuri osztály hatalmi tényezői. Erre az utra vitte a jugoszláv nép hősi harca árán uralomra került Tito és klikkjét az árulás. Jugoszláviában, a nyugati tökések börtönéi ugyanugy üldözik a becsületes forradalmárokat, mint azelőtt a román sziguranca és jelenleg a nyugati országok rendőrsége. A jugoszlávai börtönökben kommunisztákat kínoznak, kommunisztákat ölnek meg, de a jugoszláv nép dolgozó tömegei ugyanugy szorokra zárják soralkat és ezen az arcvonalon nem képesek részt venni a príbék, amint Tkácsenko Pável meggyilkolása sem ütött részt a romániai dolgozók harcos frontján.

Az ellett közel negyedszázad Tkácsenko Pável és vele együtt minden becsületes dolgozó eszméinek győzelmét hozta országunkban és Népköztársaságunk munkásosztálya, a szövetséges dolgozóparaszt-sággal együtt a szocializmus építésének jegyében emlékezik a meggyilkolt forradalmárra. Válasszunk a gyilkosoknak, akik már annak idején is a Szovjetunió elleni táborra készültek, munkánk fokozása, a néphatalom megerősítése. Az Állami Terv teljesítése és telteljesítése az a fegyver, amellyel egyszer és mindenkorra lehetetlené tesszük országunkban az ilyen gaztettek megismétlődését. Munkánkkal a békét szolgáljuk, a béke táborának cselekvő tényezőiként azt az arcvonalat erősítjük, amelynek hőse és eszméiben soha meg nem gyilkolható vezetője volt Tkácsenko Pável.

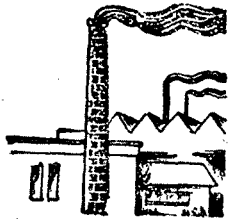
Az R. N. K. Írószövetsége aradi fiókja és a Német Antifasiszta Bizottság rendezésében

GOETHE

emlékünnepelel vasárnap,
szeptember 11-én délután
6 órakor a

KULTURPALOTÁBAN

Belépés díjtalan

A „Vörös Lobogó”
Victoria,
Kádas-telep és más
munkahelyeken

Épít a VIA

Az állami építkezési vállalat dolgozói újabb szocialista versenyt kezdeményeztek és 30-100-120 százalékos teljesítésre vállaltak kötelezettséget

Az ország dolgozó népe almas lendülettel küzd az Állami Terv megvalósításáért. Gyárakban, üzemekben, munkahelyeken, vállalatoknál megfeszített harc folyik, mert minden dolgozó tudja, hogy az Állami Terv megvalósítása az életszínvonal javulását jelenti és előbbre visz bennünket a szocializmus felé. Nagy tempóban indult meg országsszerte az építkezés és az Állami Terv keretében elsősorban ipari építkezések vannak folyamatban. Aradon szintén több, nagyarányú és nagyjelentőségű építkezés folyik, amelynek munkálatait a VIA állami építkezési vállalat végzi. Öt nagyobb és több kisebb munkahelyen folyik építkezés és valamennyi helyen a dolgozók öntudatosan végzik munkájukat, mert tudják, hogy mit jelent az, amit végznek. A VIA munkahelyeken is nagy szerepet játszik az állami építkezések előmozdításában.

Hatalmas állványok merednek az ég felé

A „Vörös Lobogó”-gyár telepén, ahol már kibontakozik az épülő műhelycsarnok hatalmas betonváza. Munkások szorgoskodnak az emelkedő falak körül. A „Vörös Lobogó” hatalmas műhelycsarnoka lesz itt, ahol több ezer dolgozó végzi majd mindennapi munkáját. Épül a teljesen korszerű műhely, ahol a vagonok majd szalagrendszerrel készülnék; az egyik helyről lendülva „kézről-kézre” adják a munkát, míg végül készre áll a vagon. A nagyméretű műhelycsarnok a legmodernebb kivitelezésű lesz, erős betonoszlopok képezik az épület vázát, jól méretezett ablakok, üvegezett vas-tétőszerkezet, korszerű szellőztető, központi fűtés biztosítja a dolgozók jó munkafeltételét. Ez a műhely magasabb, tágasabb, világosabb, levegősebb, mint bármely más, nálunk eddig használt munkahely.

A dolgozók valóban lelkesedéssel végzik munkájukat. A betonkeverésnél találjuk Boboc Elena 38 éves munkásszonyt, aki a férfiakkal egyenértékűen végzi munkát. Boboc Elena hatgyermekes családanya. Tisztában van azzal, hogy milyen feladatot teljesít azzal a nehéz munkával, amit naponta végzik a betonkeveréssel. A munkásszony tagja Pártunknak, szabad idejében ő maga jelentkezik pártmunkára, szorgalmasan tanulja a párttörténetet, amelynek negyedik fejezeténél tart. Tudja, hogy mit tanul és tudja, hogy miért tanulja. A férfiak mellett sohasem marad le, sőt sokszor ő buzdítja munkatársait.

„Eg a kezükben a munka” a székely ácsoknak, akik augusztus 8 és 23 között rendezett szocialista versenyen 120 százalékkal teljesítették túl a normát. De a többi munkacsoportoknál is nagyszerű teljesítményeket tapasztalhattunk.

A hatalmas szerelőműhely mellett épül a „Vörös Lobogó” korszerű, nagy asztalosműhelye,

— ez is a legmodernebb követelmények szerint. A szerelőműhelyt és az asztalosüzem épületét is úgy építik, hogy az majd nagyobbítható legyen.

Az asztalosok eddig két műhelyben dolgoztak és

a két régi helyiség méretben a most épülő műhely felének felel meg,

de ehhez még a jövő évben hozzáépítenek. A nagy munkacsarnokban nyvező- és fényező-műhely is helyet kap, ezenkívül oldalt öltözők, fürdők és más melléképületek, az emeleten pedig irodák kapnak helyet. A két épületnél dolgozóknak igyekezete az, hogy a munkálatokat karácsonyig befejezzék és tőlük aláhosszabbítsák. A munkatempó kitünő, és ezt a munkát a jlezett időre be is fejezhetik, ha a nyersanyagszállítás zavartalanul folyik.

Eddig ugyanis több ízben meg-

A vécóhid mellett épül

a „Victoria” nagyméretű, korszerű gyártelepe. Az állványok között emeli nagy betonoszlopok már meg rajzolják a hatalmas gyártelep vonalait és láthatjuk, hogy milyen arányú üzem szolgálja majd Népköztársaságunk fejlődő nehéziparát. Nemcsak az ország, hanem Kelet-Európa egyik legnagyobb és legkorszerűbb szerszámgyára lesz itt. A nagy műhely itt is a legigényesebb követelmények szerint épül. Tágas, világos, világos, nagyszélességű szellőztethető munkahelyet kapnak itt a dolgozók. A munka remek ütemben halad. Középen már a főpárkányt

A dolgozók itt is szocialista versenyeket rendeztek

és ennek során jelentős teljesítéseket végeztek. Ardleanu Teodor csoportja 189 százalékkal, Davidescu Ioan betonvasas-csoportja 28 százalékkal, Preiszinger Iosif ács-csoportja 26 százalékkal, Hudák Anton ács csoportja 3 százalékkal, Mihalek Anton kőművescsoportja 31 százalékkal, Vogel Ioan kőműves 3 százalé-

történt, hogy a bukaresti anyag elosztó késleltette a munkát. Az üzemi bizottság átiratban lépéseket tett annak érdekében, hogy az építkezéshöz szükséges nyersanyagokat idejében szállítsák.

A „Vörös Lobogó” építkezéseknél a dolgozók szocialista versenyt rendeztek és ennek során Máté Tamás ács-csoportja 120 százalékkal, Racu Constantin vasbetonos csoportja 50 százalékkal, Grigorescu Dumitru ács-csoportja 71 százalékkal, Széll Lajos ács-csoportja 77 százalékkal, Belezi Sándor kőműves-csoportja 86 százalékkal léptek túl az előirányzatot.

Opitz István és Koska György minőség versenyben tüntek ki, míg Tarpescu Ioan ács mennyiség, Weser Anton ács minőség munkában nyert jutalmat. Kíttüntették még Farkas Sándort, Steinberger Jánost, Dumitrescu Gheorghie, Frit Károly, Nagy Ferenc, Alt Jakob, Császár Antal és Rangusz Antal munkásokat, jó munkájukért.

húzzák és a jövőre tervezett épület részhez is hozzáfognak. Ha szeptember 15-ig rendezesen megkapják az építkezési anyagot, úgy november 7-re befejezik az építkezést. A nagy műhely mellett hasonló lendülettel épül az öntőde. A főépület első részében két emeltes épületrészt emelkedik, ahol az irodák, a dolgozók gyűlésterme, nagyméretű előcsarnok, stb. nyer elhelyezést. A munkálatokat Anastasescu Mihail mérnök és Somogyi István almérnök vezetik, akiknek gondjuk az, hogy a munka jól haladjon.

Őszi és iskolai ruhákat vegyileg száraz uton tisztít

KNAPP kelmefestő és vegytisztító
Üzlet: Frimu 2-4 — Üzem: Ep. Rada 10

UJ IDŐK Mozi

(volt VICTORIA)

Bemutatja szeptember 5-11-ig.
A mai Szovjetunió 16-os Jurnal
Könnyű atletika.
Tavaszi a hegyekben, színes.
A technika és tudomány, 83. színes.
A tankosok napja.
Aktualis híradó.

Előadások d. u. 5-től 11-ig folytatódólagosan
Fizetelm: Egységes helyárak: 15 lej

URÁNIA mozgó

Tel. 12-32,

MAI

Csehszlouák film.

A fehér sötétség

Főszereplők:

BORIS ANDREEV
NATASA TANSKA

Előadások hétköznap 5, 7 és 9-kor
Vasárnap 11.30, 3, 5, 7 és 9-kor

lékkal teljesítették túl az előirányzatot. Kíttüntetésben részesültek még: Grünzweig Ioan kőműves, Anton Dumitru kovács, Müller Péter ács, Gollont Ioan ács, Andronic Nicolae kovács, Ranghet Ludovic ács, Schweitzer Ioan ács, Gerhardt Ioan kőműves, Nagy János rajzoló.

A Kádas-telepen épül a csokorgyár ökörhízlaldája,

1800 ökörnek való férőhellyel. Az ökörhízlaldában a gyártásnál maradt mellékterméket hasznosítják és ezáltal gazdasági szempontból jelentős hasznot hoznak államgazdaságunknak. A dolgozók itt is versenyben állottak és Gack Iosif kőműves csoportja 87 százalékkal, Zeller Ferenc csoportja pedig 48 százalékkal dolgozott többet. Egyénileg Brosovszki Ioan és Zeller Ferenc részesültek kíttüntetésben. A repülőtérenél is szocialista versenyben állottak a dolgozók és ennek során Németh György kövező csoportja 162 százalékkal, Stoltz Jakob csatornázó csoportja 155 százalékkal, Furmann Antal kövező 146 százalékkal, Cserni György festő és mázó csoportja 140 százalékkal, Groza Gheorghie kövező csoportja 138 százalékkal teljesített túl. Egyénileg Kőműves Mihály, Wiesenburger Ferenc, Koszka Ferdinand, Balázs János, Siclován Stefan és Malita Ana részültek kíttüntetésben.

A VIA dolgozói szeptember elsejétől újabb szocialista versenyt kezdeményeztek és szeptember 30-ig 30-100-120 százalékos teljesítést vállaltak az előirányzott munkából.

Az állami építővállalat egyébként hathónapos kőműves-, ács- és betonkovács-képesítő szaktanfolyamot kezd, hogy ezzel is elősegítse a most meginduló nagyarányú építkezésekhez szükséges szakemberek káderének kibővítését.

POPULAR-MOZGO.

A gépet megjavítottuk.

Kifogástalan hangkövetítés

Solidaritatea mozgó Gái

Gyönyörű, lebilincselő film:

A külvárosi fiú

Előadások: szombaton 8 órakor;
vasárnap 3, 5 és 7 órakor.

Egységes helyárak 15 LEI.

Következő műsor:

A névtelen sziget.

CORSU - POPULAR mozgó

és VICTORIA kertmozgó

Közhívatnra néhány napra meghosszabbítva

Mágnás Miska

Sárdy János — Mészáros Ági
Latabár Kálmán — Latabár Árpád
Németh Marika — Miklós Gábor

Előadások a Corsóban 3, 5, 7, és 9
Vasárnap a Corsóban 3, 5, 7 és 9-kor
Popularban 3.30, 5.30, 7.30 és 9.30.
Vasárnap 11.30, 3.30, 5.30, 7.30 és 9.30.
Jegyelővétel d. e. 11-től 12.30-ig

Ezen a héten a „Vörös Lobogóban“:

Pécsi Lajos szerelőcsoportja három vagonalvázat készített el

A „Vörös Lobogó” lakatos II. üzemosztály munkásai az új típusú szociálista versenyek megindulásával győzőleg kötelezettséget vállaltak arra, hogy három vagon szerelnek egy hét alatt. Ez a kötelezettségvállalás lépésről-lépésre valósul meg az üzemben. Ezen a héten Pécsi Lajos alváz-szerelő csoportjának éjszakai és nappali váltása ezen a

héten elkészítette a három vagon alvázat. Jelentős megvalósítás ez, mert a vagon-alváz a készülő vagon alapja és ameddig a három alváz nem készül el, addig maga a három vagon szerelése sem végezhető egy hét alatt. Az elmúlt héten Pécsi Lajos csoportja két és fél alvázat épített és ezt a teljesítményt

emelték ezen a héten háromra.

Pécsi Lajos a következőket mondotta:

— Nekiálltunk a munkának és igyekszünk minél többet termelni. Így sikerült elkészíteni a három vagon alvázat. Iparkodni kell a munkával, mert üzemi termelésének üteme megkívánja azt, hogy hetenként három vagon szereljünk.

Rohamosan fejlődik az uralvidéki ipar

Az urali gyárak vas- és acél-feldolgozó vállalatok, a szénbányák, az áramfejlesztő telepek és a vasut számára mindenféle gépet és szerszámot gyártanak már.

A szverdlóvszki üzemek termelése a tavalyihoz képest 150 százalékkal növekedett. A vagongyártásban 30, a szénfelrakó csigasorkészítésben 20 százalékos az emelkedés.

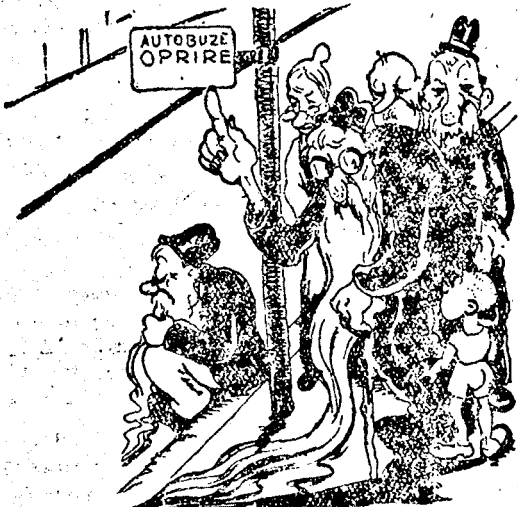
A kohók a tavalyinál 27 százalékkal több acélt és 14 százalékkal több vasat termeltek.

A munkahelyek humora

A Román Munkáspárt által kezdeményezett faliújságverseny hatalmas lendületet adott ennek a fontos sajtómunkának. Az aradi munkahelyek faliújság szerkesztőségeiben felpeteszült a munka, új szellem nyilatkozik meg és ennek megfelelően megnőtt az érdeklődés a faliújságok iránt. Olyan kölcsönhatás ez, amely a munka állandó javulását eredményezi. Ha a faliújság a dolgozók problémáival foglalkozik, a dolgozók is foglalkoznak a faliújsá-

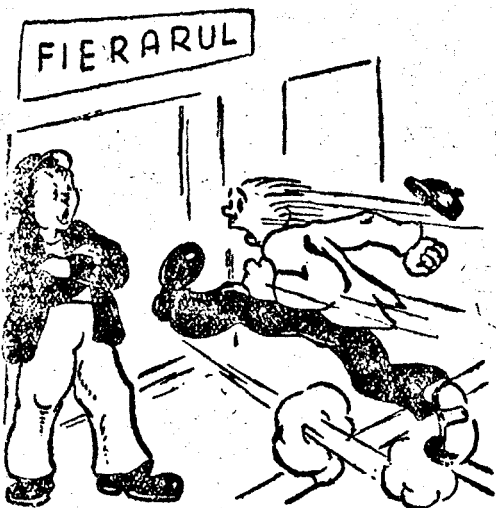
gal. Ez a legnagyobb tanulsága a faliújságversenyek eddigi menetének, amelynek fontos mozzanata, hogy a karikatúrák is levonják faliújságjaink anyagába. Sok sikerült karikatúra került csaknem mindenütt a faliújságtáblára és megállapítható, hogy a karikatúrák eredményes eszközei az üzemi munka megjavításáért folyó küzdelemnek. Az aradi... ny sikerült faliújság-karikatúrát adunk.

Kép szöveg nélkül

Több ízben foglalkozott a „Jövő” az aradi közúti közlekedés fogyatékosai gajával. A RIMA faliújságja magáévá tette a bírálatot és a fenti karikatúrával mutat rá arra, hogy az utazóközönségnek menni kell várakozni az autóbuszokra. Hozzá kell fűzni, hogy ez a karikatúra nagymértékben alkalmazható a villamosközlekedésre is.

Hová szaladsz elvtárs ...

A „Fierarul” nehézipari közép-üzem faliújságja a fenti rajzzal hívja fel a figyelmet a késésekre. „Hová szaladsz elvtárs?” — kérdi az egyik munkás a másiktól. „Jaj! Elkéstem!” — a válasz. Mire az idejében jött munkás ezt mondja: „Nem restedél? Így járulsz hozzá az Allami Terv megvalósításához?!”

Segítség! Megfulladunk!

Ez a karikatúra a „Vörös Lobogó” központi faliújságján jelent meg. A verseny alatt a kovácsműhely dolgozói megfogadták, hogy 30 százalék pakurát tokarítanak meg. Ime, hogyan csinálták: ...Dül a füst, folyik a pakura.

Olvass és cselekedj!

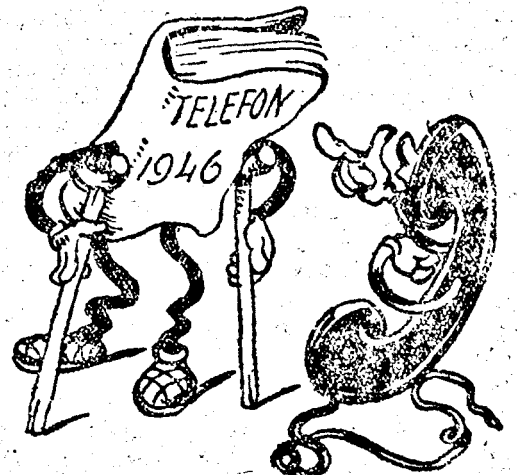
Ez a rajz szintén a RIMA faliújságjában jelent meg, ugyancsak a napisajtóban megjelent bírálatokkal kapcsolatosan. A rajz azt mutatja, hogy mialatt a napilapok újabb és újabb részleteket közölnek a szociálista versenyekről, addig a RIMA munkásai nem alkalmaznak cselekvő önbírálatot. A kép felírja: „Elvtársak! Nemcsak olvasni, hanem cselekedni is kell.”

A főorvos előad...

A városi ideiglenes bizottság faliújságján ez a karikatúra mutat rá arra, hogy dr. Singer József városi főorvos előadása alkalmával a hallgatóság áthatolhatatlan füstfelhővel vette magát körül, — ami egészségügyi szempontból nem éppen helyes...

„Halló! Itt a Jövő beszél!”

Utolsó karikatúránk nem jelent meg faliújságon, de úgy érezzük, meg lehetett volna a telefonszolgálatnál. Aradon ugyanis már hosszú ideje készül az új telefonkönyv, de azért változatlanul az 1946 évi elavult és legtöbb helyen elrongyolódott telefonkönyvet kell használni. Vajon mi az oka annak, hogy még gyárakban sok helyen már 1950-re termelnek, addig telefonkönyvünk még 1946-nál tart...

Szervezzük meg alaposan az őszi vetési kampányt

1949. szeptember 7-i 1523. számából

Nemsokára megkezdődik az őszi vetés. A munkásosztály és a dolgozóparasztság előtt új és jelentős feladat áll. Az a feladat, hogy a vetési tervet idejében és meg kellően végrehajtva biztosítsuk a jövő nyári termést, biztosítsuk dolgozó népünk életét.

E kampány során mozgósítanunk kell az összes erőforrásokat, az összes tehnikai eszközöket, lelkesen és a jobb jövőjükért küzdő dolgozóinkat jellemző lendülettel kell dolgoznunk. Mert egyetlen munkásnak, egyetlen dolgozóparasznak sem lehet közömbös, hogy jobb vagy gyengébb lesz-e a jövő évi termés. Ha a kelendő időben minél jobban dolgozunk, annál jobb termést hoz a föld, a dolgozóparasztság és az összes dolgozó javára.

A múltban, a burzsoá-földesúri rendszer idején, a föld terméséveken át a nagybirtokosok és a kulákok magtárait duzzasztotta, de ma már egészen másképpen állunk. Ma a munkásosztály harca következtében a kapzsi kulákság aljas rablásait mindinkább elakasztjuk, a szegény- és középparasztság matyvari segítségével részesül, hogy megszabadulhasson a kizsákmányolástól és a nyomortól és jobb életet teremthessen magának.

Kinél dolgoznak ma a munkások, hogy egyre több traktort gyártsanak, vajjon miért létesítette az állam a gép- és traktorállomásokat és az állami gazdaságokat, ha nem azért, hogy megkönnyítsék a dolgozóparasztság munkáját, hogy dúsabb termést takarítsanak be és megjavíthassák életüket?

Ki más, ha nem a dolgozóparasztság javára szervezte újjá az állam a falusi szövetkezeteket és helyezte új, egészséges alapokra? Kinek a javára hozta az állam az új mezőgazdasági adótvényt, amely természetesen megkönnyítette a dolgozóparasztság helyzetét és az adóterhek súlyát a kulákokra vetette ki?

A gyárak és üzemek munkásai a Párt buzdításával keményen küzdnek, hogy az országnak több árut, több műtrágyát, több szerszámot adjanak. A jövő évi államterv keretében, országunkban ezidőig még nem gyártott aratógépeket, kombajnokat és új mezőgazdasági gépeket állítunk elő. 1955-ig 25.000 traktort gyártunk a mezőgazdaság számára.

Melyik tisztességes ember ne akarná, hogy országunkban bőséges búzatermés legyen, hogy a szegény- és középparaszatok nagyobb termést arassanak, hogy az országunk több kenyérrel legyen?

Csak a nép halálos ellenségei, csak néhány kulák, vérszopónak nincs ez irányra.

A munkásoknak és a dolgozóparaszatoknak azonban az az érdekük, hogy a föld egyre bőségesebben teremjen.

Ehhez azonban alaposan elő kell készíteni az őszi vetési kampányt. meg kell szervezni a munkára, különleges erőfeszítésre van szükség, a dolgozóparasztságnak most nemcsak a vetési terv szerinti elvégzése a fel-

adata, hanem azon is kell dolgoznia, hogy a föld fokozott terméshozamot adjon. A vetési kampányt ezért már most, minél gyorsabban és minél jobban elő kell készíteni.

Minden meggyében, járásban és községben idejében elő kell készíteni a művelési tervet. Az ideiglenes bizottságokra hárul ez a feladat. A művelési terv elkészítésénél tekintetbe kell venni minden egyes gazdaság tényleges lehetőségeit.

A községi ideiglenes bizottságoknak gondoskodniuk kell a község határában található összes triórok és szélrostaták megjavításáról és teljes kihasználásáról. Magtisztító központokat és a vetések megkezdésével egyidejűleg magkezelő központokat kell szervezni. Csak tiszta vetőmagot vessünk el, hogy termésünk nagyobb legyen.

Idejében rendbe kell hozni az ökeket, boronákat és a vetőgépeket. A községi ideiglenes bizottságoknak ezért gép- és szerszámjavító műhelyeket kell berendezniük és tervet kell készíteniük, hogy minden dolgozóparaszt tudja, mikor javíthatat a műhelyben.

A pártszervezetek hatalmas segítségét kell, hogy nyújtsanak az ideiglenes bizottságoknak, széleskörű agitációs munkát kell, hogy kifejtsenek a szegény- és középparaszatok körében, mozgósítaniuk kell őket a munkára és elő kell tárniuk, hogy milyen előnyökkel jár a vetés

alapos előkészítése.

A párttagoknak példásan a szántás-vetés élen kell haladniuk szakadatlanul és be kell vonniuk a többi szegény- és középparasztot is a munkába.

Minden dolgozóparasztot fel kell világosítani, hogy a maga és az egész dolgozó nép érdeke megkívánja, hogy a munkát idejében kezdjék el és ne halogassák egyik napról a másikra, Szántásnak mélyen, ne csak kapargassák a földet.

Nagy feladat hárul a falusi szövetkezetek mellett létesített gép- és eszköz központokra, ahol a dolgozóparaszatok olesón kiberlíhetik a munkához szükséges gépeket és eszközöket.

Ahol vannak gép- és traktorállomások, a dolgozóparaszatok az állam traktoraival és gépeivel munkálhatják meg földjüket.

A pártszervezetek alaposan és idejében fel kell, hogy készüljenek a dolgozóparaszatok felvilágosítására, hogy minél több társulást létesítsenek földjeiknek az állam traktoraival való együttes felszántására.

Igen felelős szerep hárul a traktoristákra, Újból erőteljes segítséget kell nyújtaniuk a szegény- és középparasztságnak és elő kell segíteniük a vetési tervnek idejében való teljesítését. Lelkes hazafiasságtól

fűtve és az ipari munkásság példájára a traktoristák pontosan meghatározott hozamhoz és minőséghez kötött széleskörű szociális versenyre kell, hogy indítsanak.

Az állami gazdaságoknak válogatott vetőmagokkal, technikai útmutatásokkal és főképpen példával kell segíteniük a dolgozóparasztságot. Az állami gazdaságoknak a kampány élen kell haladniuk.

Rendkívül fontos szerep hárul első kollektív gazdaságainkra. A testvéri szallamban, közösen dolgozó kollektív gazdaságok tagjai a kolhozparaszatok példái után, az új munkamódszerek alkalmazásával be kell, hogy bizonyítsák a többi szegény- és középparaszt előtt, hogy milyen előnyöket biztosít a nagy földterületen, jobb eszközökkel és gépekkel végzett földművelés. A kollektív gazdaságok belső feladatuknak kell, hogy tekintsek a minél nagyobb és jobb termés biztosítását.

A pártszervezeteknek és az ideiglenes bizottságoknak pedig az a kötelességük, hogy tiszta szívből támogatassák a kollektív gazdaságokat, hogy a gazdaságba belépett szegény- és középparaszatok munkája minél eredményesebb lehessen.

Eltökélten és minden erővel indítsuk meg a munkát. Ezerlel napot se feccséljünk el. Öröködjünk, ne hogy megkíséreljék a kulákok földjeik parlagon hagyását és a vetési szabotálását. A városi és falusi dolgozók éltszínvonalának emelése érdekében változtassuk az őszi vetési kampányt bőséges termésért folyó hadjárattá.

Pénzügyminisztériumi rendelet az alkalmazottak előlegtarozásainak elengedéséről

Országunk dolgozói nagy megelégedéssel értesültek a minisztériumi határozatról, amelynek értelmében elengedik a dolgozók bizonyos előlegtarozásait.

A pénzügyminisztérium most körrendeletet küldött az ország összes vállalatának és intézményeinek az előlegtarozások törlesztésének végrehajtása tárgyában.

A minisztériumi határozat — amint ismeretes — törölte azokat az előlegtarozásokat, amelyeket az alkalmazottak valamely elhunyt családtagjuk temetési költsége fedezésére vettek fel. A pénzügyminisztérium rendelete szerint a minisztériumi határozata olyan elhunyt családtagokra vonatkozik, akiket az alkalmazott tartott el. Ilyenformán tehát nemcsak házastársakra, vagy a gyermekekre vonatkozik az intézkedés, hanem a szülőkre, vagy más rokonra, akiknek eltartásáról az alkalmazott gondoskodott.

A tűzkárselejtásra felvett előlegeket csak abban az esetben engedik el, ha

az alkalmazott kimutathatóan igazolja, hogy a felvett előleget a legszükségesebb házi holmik beszerzésére fordította.

Az ellopott értékek pótlására felvett előlegeket csak akkor engedik el, ha az alkalmazott a lopást annak idején jelentette a milícianál.

Elengedik azokat az előlegeket, amelyeket az alkalmazott a maga, vagy valamely családtag orvosi kezelésének, vagy szülési költségeinek fedezésére vett fel. Ugyancsak elengedik az olyan adósságokat, amelyeknek összegeit az alkalmazott könyvvásárlásra, vagy tandíjra fordította. Az ilyen előleget akkor is elengedik, ha a felvett összeget valamely családtag ilyen természetű kiadásainak fedezésére fordította.

A minisztériumi intézkedések azokra a tisztviselőkre is vonatkoznak, akiket a hivatalok racionalizálása során bocsátottak el.

A pénzügyminisztérium rendelete felsorolja az olyan előlegtarozásokat,

amelyeket a vállalatok és intézmények nem törölhetnek.

Igy nem törlik az olyan előlegtarozásokat, amelyeket az alkalmazottak esedékes fizetésükre, szabadságra utazásuk előtt, az utazás költségeire, anyagbevásárlásra és más hasonló célra vettek fel. Nem engedik el a pénz-bírságból eredő tartozásokat, továbbá az olyan összegeket sem, amelyekkel helytelen ügyvezetésből származó hiányok fedezésére terheltek meg az alkalmazott fizetését, ezenkívül a lakás- vagy butorjavításra és butor beszerzésre folyósított előlegeket, a vállalati étkezdénél fennálló tartozásokat és az alkalmazott különböző pénzeszközmozgásaitól a vállalatot, vagy intézményt illető összegeket.

A pénzügyminisztérium rendelete a továbbiakban kimondja, hogy a nyugdíjasok semmilyen előlegtarozását nem engedik el, ha az előleget nyugdíjaztatása után vettek fel. A nyugdíjaztatás előtt felvett összegeket és előlegtarozásokat elengedik.

Nem engedik el továbbá a segélypénztáraknál, vagy hasonló intézményeknél fennálló adósságokat, még abban az esetben sem, ha a pénztárak a vállalatok tulajdonában vannak.

A pénzügyminisztérium rendelete utolsó szakasza nagy könnyítést jelent az alkalmazottaknak, mert felfüggesztje a vállalatokat, hogy az alkalmazottak el nem engedett előlegtarozásainak visszafizetését bármilyen későbbi időpontra kitolhassák, ha az alkalmazott igazolja, hogy fontosabb fizetési kötelezettségei vannak és kötelezi magát, hogy a következő részletekkel együtt az elmaradt előlegtarozásokat is kiegyenlíti.

Megvételre keresnek

„decouville“-sineket, 5-7 tipust és vagonetteket.

Ajánlatokat az aradi cukorgyárhoz kérnek.

Aradmegyében

56 ezer szegény- és középparasztnak 160 millió lej hátralékos adót engedtek el

A népi demokrácia kormányzata három hónap előtti rendeletével hátralékos adótartozások elengedésével segített a szegény- és középparasztságon.

Megyénkben több mint 56 ezer szegény és középparasztnak engedtek el 160 millió összeget meghaladó adóhátralékot és tartozást.

Most fejeződött be Aradon és a

megyében az új mezőgazdasági adó kivétele, amely csakugy, mint a korábbi adóelengedés, a szegény- és középparaszton segíti.

A megyében 45 bizottság működött és az adókivételek során 28,545 szegényparaszt mentesült teljes mértékben az adó fizetési kötelezettség alól.

Az ezévi adókivételek végösszege Aradmegyében 24.61 százalékkal

kevesebb, mint az elmúlt évben volt.

Aradon a mezőgazdasági birtokok tulajdonosainak adókivételén 5 bizottság dolgozott és itt 124 gazdaság mentesült az adófizetési kötelezettség alól. Tekintve, hogy a kivett adók rendkívül mérsékeltek, ebben a vonatkozásban 72 százalékkal kevesebb a kivett mezőgazdasági adó, mint az elmúlt évben.

A Solidaritatea termelő szövetkezet női fodrász osztálya naponta reggel 7 órától este 9-ig nyitva tart

A „Solidaritetea” termelő-szövetkezet nőifodrász osztálya ismét bizonyítékát adta, hogy munkájával széles tömegek érdekeit szolgálja.

Városunk egyetlen nőifodrász szövetkezetének dolgozó legutóbbi üzemi értekezletükön elhatározták, hogy szeptember 12-től kezdődően reggel 7-től este 9-ig megszakítás nélkül dolgoznak.

Lehetőséget nyújtanak ezzel a termelésben elfoglalt elvtársnőknek, hogy higiénikus hajápolásban részesülhessenek.

Szegő Miklós, a szövetkezet felelőse elmondotta, mi készítette a nőifodrász osztály dolgozóit erre az elhatározásra:

— Allandó problémánk volt az üzemi értekezleteken, hogy mit tehetünk a dolgozó nők érdekében. Tudjuk nagyon jól, hogy a dolgozó nő a maga hősiesség munkájával hozzájárul az Állami Terv megvalósításához. Népi demokratikus rendszerünk kiemelte a multi elnyomatásból a jogaitól megfosztott dolgozó nőket és a Szovjetunió példájára bekapcsolódtak a termelő munkába. Minden foglalkozási ágban ott találjuk őket a férfiak oldalán, amint építik a szociálista társadalmat. Az új munkarendet azért határoztuk el, hogy elismerésünket juttassuk kifejezésre a dolgozó nő iránt. A nap minden órájában higiénikus hajápolásban részesíthetjük a különböző munkahelyeken dolgozó nőket és ezzel lehetővé tesszük, hogy a nőifodrászpar elsősorban a dolgozónők érdekeit szolgálja.

Szeptember 12-től kezdve reggel 7 órától este 9-ig szakadatlanul dolgozunk és lezártított áron állunk a dolgozó nők rendelkezésére — fejezte be nyilatkozatát Szegő Miklós elvtárs.

Poloskairtást, parkettaszerelést vállal!

LOVAS

Köztársaság-útja 90.

Tanulmányi körben

Irtó: Fáskertti Erzsébet

A rabkórházban éhségstrájkolók
Ugy feküdtetek a tizedik napon,
Összeszorított foggal, dacosan,
Belesett rátok az ör az ablakon.

Fürkészve néztek rabt artóitok...
A halódó szervezet ki njára lestek
Fehér kenyér, hus volt az asztalon,
Feszültek a megkínzott asszonytestek.

Elvtársnőm, most a könyv fölé hajolsz,
Fehér hajad hulláma lágyan
Hull kezedre... S én látlak az ágyon,
Évtizedek elmuló távolában.

Összetörve, a tizedik napon
Éhségmarta, csontig le fogyott testtel,
Mikor az orvos előtted megállt
S hozzád nyult, de rád nézni restelt,

Közömbös ápoló-pribékjei
Gyöngye kezed durva markukba fogták,
Mig társnőid a többi ágyakon
Betegségedet, lázadat zokogták,

Összeszorított fogaid közé
Az orvos gummicsovet kényszerített,
Te ellenálltál, küzdöve, vadul,
Alig dobbant megpróbáltatott szíved,

Érezted a zsiros leves szagát,
Undorodat az orvos arcába köpted,
Marcangoltad a tápláló csövet,
S kipirult arccal ültek fel körültek

Az árnyéktestü éhség-strájkolók
S te, kit közülök a legsúlyosabb vöd ért,
Felnyújtóztál összedult ágyadon,
S énekelted az Internációnálét!

És szerte a kórházi ágyakon,
Mindegyik szájjal zokogva énekelte,
És itták a diadal könnyeit,
Mert az erőszak egyet sem tepert lel

Elvtársnőm, most a könyv fölé hajolsz,
Figyelmes fehérbe boruló fejjel,
S oly korán megöszült hajkoronád
Ragyog, mint egy kitüntetés, egy rendjel.

Jelöl, hogy a súlyos terheket
Asszonylétedre viselte a vállad,
S a történetet, amit most tanulsz,
Vérrel irtad, életeddel csináltad!

A „VULCAN” állami üzem

BUKAREST, Vulcan ucca 10.

alkalmaz kőműveseket

vidéki kazán-falazási munkához. — Kántin és ellátás biztosítva. Szóbeli és írásbeli ajánlatokat fenntartással naponta 7—14 óra között lehet leadni.

Ma este: a művész-szakszervezet műsoros mulatsága

A művész szakszervezet ma, szombat este 8 órai kezdettel rendezi meg nagyszabásúnak ígérkező műsoros táncmulatságát a volt Dacia helyiségeiben. Nagyszerű műsor, számos ötletesség, kitűnő konyha, italsátor, cukrászda, tombola, sok meglepetés biztosítja a legjobb szórakozást.

Ügyeleles gyógyszerárak:

SZOMBAT: 3. számú állami gyógyszertár (Eminescu ucca), 4. számú (hegyaljai villamosállomásnál), 7. számú (Ujaradon). VASARNAP: 2. számú (Köztársaság útja), 6. számú (textilgyárnál), 8. számú (Mosóczi tel.p).

— A „Solidaritetea” fogyasztási munkásszövetkezet értesíti tagjait, hogy a tagsági könyvek végső beváltási ideje folyó évi szeptember 15-ike, melynek lejártával, a be nem váltott könyvek érvényüket veszítik. Egyben kérjük tagjainkat, hogy a beváltott könyvről szóló bizonyítványt őrizzék meg, mert nem áll módunkban az elvesztett példányról másolatot kiállítani.

Aradi állami vállalatok telefonszámai:

„Aradul” állami áruház	10-89
	14-87
Cujka gyűjtő-központ MAT	27-88
DAC nyersanyaggyűjtő központ	21-44
	13-19
„Consignația”	19-79
„Aprozar”	31-75
	19-45
Popular étterem, iroda	12-38
étterem	15-86
„Via” építési vállalat	25-82
	17-16
„IPEIL” Fakitermelő és faipari vállalat	31-89
„Centrocom Hártie”	12-48

HETI LOTTO

A szeptember 5-iki húzás eredménye:

85, 4, 44, 87, 78, 81, 9,

Az 1.842.470.-lelt az alábbi 42 jegy nyerte:

Seria Gb. 309062, 160496, 161691
174214, 281457, 179252, 185772,
751064, Seria Gc. 784313, 970703
883142, 868311, 831172, 942498,
855951, 857079, 857396, 996528,
Seria Gh. 82407, 157798, 157811,
157813, 56839, 56839, 40647,
71084, 71111, 71112, 74152,
37864, 160174, 2773, 165869,
Seria H. 516316, 505259, 544198,
591905, 571553, 568142, 513092,
275019, 237967.

egyenként **Lei 43.868-**
következő húzás szept. 12-én

Megválasztották a DIVSZ új vezetőségét

BUDAPEST (Agerpres). A DIVSZ kongresszusának szerdai ülésén felszólaltak Burma, a köztársasági Spanyolország, Kuba, Marokkó, Haiti, Norvégia, Finnország, Újzéländ, Ekvádor, Macedónia, Tunisz, Paraguay, Svédország, Kolumbia, Egyiptom és Peru, valamint Franciaország örmény ifjúsági szervezeteinek kiküldöttjei.

Ignacio Gallegos, a köztársasági spanyol kiküldött többek között kijelentette: — Spanyolország demokrata ifjúsága szereti a békét, de számunkra a békét a Franco-rendszer megdöntése jelenti.

Ugyancsak a szerdai ülésen terjesztette be Kutty Hookham, a DIVSZ titkárja a budapesti világifjúsági találkozóról szóló jelentését.

Ezután megválasztották a DIVSZ új tanácsát. A tanács tagjai között van Gheorghe Florescu elvtárs, Petre Lupu, Faur Cornea, az IMSZ KB titkárjai, továbbá Petre Drocan és Roșca Aurora, az IMSZ KB tagjai.

Csütörtök reggel a Magyar Nemzetgyűlés termében összeült a DIVSZ tanácsa az új vezetőség megválasztására, a napirend 1. és 2. pontjaira vonat-

kozó határozatok jóváhagyására és a kiáltvány megvitatására.

A DIVSZ második kongresszusának záróülése csütörtökön délután fél négykor kezdődött. A tanács plenáris ülése egyhangulag a következő új vezetőséget fogadta el. Elnök: Guy de Boisson (Franciaország); alelnökök: N. A. Mihajlov (Sz. U.), Liao-Csen-Dchen (Kína), Francis Damon (USA), Dorothy Hynds (Anglia), Denek Hilszlar (Csehszlovákia), Dank (India); főtitkár: Enrico Boccara (Olaszország); titkárok: Szergej Romanovszkij (Sz. U.), Bert Wilhams (Ausztrália), Kutty Hookham (Anglia), Ivan Bacsév (Bulgária), Jiri Moravszki (Lengyelország); pénzügyek: Leo Figueres (Franciaország); a végrehajtóbizottság tagjai: Ignacio Gallegos (Spanyolország), Mikó Akretidis (Szabad Görögország), Gh. Florescu (RNK), Non György (Magyar Népköztársaság), Huang-Minh-Cinh (Vietnam), Xen-Cen-Min (Észak Korea), La Cour (Dánia), Sarvat Sarmini (Irán), Flavio Bravo (Kuba), Meer Benair (Brazília), Erich Honecker (Németország) és Gueye Abouleye (Fekete Afrika).

Az ülés elnöki tisztjét ezután az új vezetőség elnöke és alelnöke töltötték

be. Dank, India képviselője nem foglalta el helyét az elnöki emelvényen, mert India ifjúsági szervezete illegálisban küzd.

A kongresszus egyhangulag jóváhagyta az előterjesztett határozati javaslatokat, az alkotmányra vonatkozó javaslatot, valamint a szervezet himnuszára s jelvényére vonatkozó irányvonalakat.

Az új tanács javaslatára a kongresszus elfogadta a következő jelszót: „Ifjak, egyesüljétek! Előre a tartós békéért, a demokráciáért, a népek nemzeti függetlenségéért és a jobb jövőért!”

Ezután a kiküldöttek ajándékokat nyújtottak át a szövetségnek. A Kom-szomol a szervezet jelvényét ábrázoló hatalmas zászlót ajándékozott a DIVSZ-nek.

A RNK küldöttsége országunk dolgozóinak több mint 1500 ajándékot osztott ki szét a kongresszus résztvevői között.

Az ENSZ-hez intézett határozat után Guy de Boisson felolvasta a DIVSZ II. kongresszusának a világ ifjúságához intézett kiáltványát. Ezzel a kongresszus véget ért.

A nyugatnémetországi Kommunista Párt nyilatkozata

BERLIN (Agerpres.) — A nyugatnémetországi Kommunista Párt parlamenti csoportja a nyugatnémetországi külön parlament működésével kapcsolatban nyilatkozatot tett közzé, amely szerint a német nép akaratából a szövetségi parlamentben a dolgozók és az egész német nép érdekeit képviselik.

Hangsúlyozzák a közleményben, hogy a Kommunista Párt egész Németország számára egy kormány alakításáért, a

békeszerződés megkötéséért és a megszálló csapatok visszavonásáért küzd, mert csak így őrizhető meg a béke és a német nép jóléte.

A Kommunista Párt képviselőinek csoportja követeli a megszállási szabályzat és a Ruhr szabályzat megszüntetését, a német nyersanyagok kötelező exportjának, valamint az angol-amerikai exportimport ügynökség erőltetett külkereskedelmi ténykedésének beszünte-

tését és a szabadkereskedelemnek úgy bel-, mint külföldi relációjában történő helyreállítását.

A nyilatkozat szerint a nyugatnémetországi Kommunista Párt kéri, hogy a fizetések emeljék az 1938 évi vásárlási erő színvonalára,

csökkentsék az elsődrendű fogyasztási cikkek árait és 50 százalékkal mérsékeljék a megszállási költségeket.

LONDON (Agerpres). A Daily Worker jelentése szerint Gardner ismert angol kommunista vezetőt egyhangulag újra megválasztották az acélöntő munkások szakszervezetének főtitkárává. Gardneret először ezeltől öt évvel helyezték ebbe a tisztségbe.

RÓMA (Agerpres). A olasz banktisztviselők sztrájkja sikerrel folytatódik egész Olaszországban. Torinóban, Nápolyban, Firenzében a banktisztviselők sztrájkját az illető városok munkásainak sztrájkjai is támogatják. — Az olasz vasúti munkások munkásságának sztrájkjai is támogatják. A sztrájkolók fizetésemelést, a fizetett szabadságok növelését és a szakszervezeti jogok elismerését követelik. Ebben a sztrájkban 38 ezer olasz vasúti munkás vesz részt, akik az Olasz Országos Szaktanácshoz tartozó vasutas-szakszervezet tagjai.

LONDON (Agerpres). Olaszország londoni követe elutasította az etiópiai kormány kérését, amely szerint Badoglio és Graziani olasz háborús bűnösök kiadását kérték, akik az etiópiai lakosság ellen kegyetlenkedéseket követtek el.

BÉCS (Agerpres.) Az ausztriai parlamenti választásokkal kapcsolatban közlik, hogy az angol megszálló hatóságok hadirepülőgépekkel szándékoznak „propagandát” kifejteni olyképpen, hogy ezek a repülőgépek Kapenberg, Lertberg, Fürstenfeld, Klagenfurt és más ipari központok felett keringenek majd. Az osztrák lapok megemlítik, hasonló repülést végeztek amerikai bombavetők az 1948 évi olaszországi választások idején.

Rádióműsor:

Vasárnap, szeptember 11.

BUKAREST I. 7.30: Hírek. — 7.53: Hanglemek. — 8.15: Változatos zene. — 8.45: A Scanteia vezércikke. — 9.20: Gyermekek. — 10.10: Népi zene. — 11: Adás a Zsilvölgyének. — 12.45: Könnyű zene. — 13.02: Műsorismertetés. — 13.10: Hanglemek. — 13.30: Énekegyüttes. — 14.30: Hírek. — 14.45: Szovjet énekek. — 15.02: Időjárásjelentés. — 15.15: Falu órája. — 16.30: Magyar nyelvű adás. — 17: Tanuljunk új énekeket. — 17.30: Szovjet változatok. — 18: A legnépszerűbb szovjet zenészek. — 18.40: Hangos híradó. — 19.35: Rádiógyetem. — 19.45: Kitértett román népzene. — 20: Hírek. — 20.15: Rádiókórús. — 21: Külügyi negyedóra. — 21.10: Kívánsághangverseny. — 21.40: Kétzongorás hangverseny. — 22: Hírek. — 22.15: Sporthíradó. — 22.35: Ének. — 22.55: Könnyű tánczene. — 23.30: Hírek. — 23.35: Tánczene folytatása. — 23.55: Román népzene.

BUKAREST II. 7.30: Hanglemek. — 7.45: Olasz klasszikusok. — 8.15: Baráti népek énekeiből. — 9: Szimfonikus hangverseny. — 9: Szórakoztató zene. — 12: SSIA együttes. — 18: Tánczene. — 19: Mozart hangverseny. — 19.30: Operatársulatok. — 20: Ido Kahan

zene. — 21: Változatos zene. — 21.40: Hegedű. — 22.40: Könnyű zene.

BUDAPEST I. 7: Reggeli zene. — 8.25: Szív küldi szívnek. — 9: Hanglemek. — 10.45: Külügyi negyedóra. — 11: Mozgalmi dalok. — 11.15: Rádiózenekar. — 12: Hírek. — 12.45: Csárdások. — 13: Tánczene. — 14.15: Ünnepi hanglemek. — 15: Zenekar. — 16: Gordonka. — 16.30: Szív küldi szívnek. — 17.10: A prágai Vlach zenekar. — 17.40: Hanglemek. — 18.15: Cseh szimfonikus zenekar. — 19.30: Ének. — 20: Hírek. — 20.55: Vidám rádiószínház. — 22: Hírek. — 22.15: Sporthangképek. — 23: Tánczene.

BUDAPEST II. 8: Magyar muzsika. — 9: Fejtörő séta Zenopotámiában. — 10.15: Hanglemek. — 11.40: Vasárnap délelőtti rádiószínház. — 12: Tézene. — 13: A Nehadsereg híradója. — 13.20: Hanglemek. — 15: Elbeszélés. — 15.20: Hegedű. — 15.45: Vasárnapi krónika. — 16: Halló, vasárnap délután. — 17: Magyar barnaszusz. — 17.40: Komoly zene — vidám zene. — 18.30: Hanglemek. — 20: A brüsszeli konzervatórium zenekara. — 20.20: Varsói közvetítés. — 21.15: Hanglemek. — 21.45: Előadás a stúdióban.

Hétfő, szeptember 12.

BUKAREST I. 6: Hírek. — 6.15 Hanglemek. — 6.20: Reggeli tor-

na. — 6.50: Hírösszefoglalás. — 7: Magyar nyelvű adás. — 7.30: Hanglemek. — 13.02: Műsorismertetés. — 13.45: Zenekar. — 14: Iskolások félórája. — 14.30: Hírek. — 14.57: Időjárásjelentés. — 15: Szovjet hanglemek. — 18.03: Hanglemek. — 19: Magyar nyelvű adás. — 19.30: Színházi est, szünnapon: Hírek. — 21.50: Sporthíradó. — 22: Hírek. — 22.15: Sport. — 22.30: Ének. — 22.50: Változatos zene. — 23.30: Hírek. — 23.35: Románok. — 23.55: Román népzene.

BUKAREST II. 13: Filmzene. — 13.30: Hanglemek. — 14.45: Könnyű zene. — 19.30: Változatos zene. — 20: Hegedű, zongora. — 20.25: Szórakoztató zene. — 21.30: Zenekar. — 22.15: Valcserok és indulók. — 22.35: Szovjet népi melódiák.

BUDAPEST I. 6: Falurádió. — 6.30: Hajnali muzsika. — 7: Hírek. — 7.20: Reggeli zene. — 7.45 Magyar nóták. — 11.30: Hanglemek. — 11.45: Szovjet nyelvészet. — 12: Hírek. — 12.15: A házi együttes. — 13: Honvédzenekar. — 14: Hírek. — 14.15: Hanglemek. — 15: A moszkvai rádió műsorából. — 15.30: Női szemmel. — 15.45: A múlt hét eseménye. — 16: Rádióskola. — 16.40: Marxista-leninista negyedóra. — 17: Hírek. — 17.10: Szív küldi szívnek. — 17.40: Szovjet napok — szovjet

emberek. — 18.15: Dalolj velünk. — 18.30: Jósomszédság muzsikája. — 19: „Tengerparti város”, előadás. — 20: Hírek. — 21: Sztálin-díjas zeneszerzők. — 22: Hírek. — 22.25: Tánczene. — 23: Magyar muzsika.

BUDAPEST II. 5.30: Hajnali muzsika. — 6.45: Reggeli torna. — 7: Reggeli zene. — 7.35: Hanglemek. — 14.30: Élő antológia. — 15: Rádióskola. — 16: Mi újság a rádióban? — 16.15: Dalok. — 16.45: Zenekari művek. — 17: Operarészletek. — 17.40: A tánc története, előadás. — 18.30: Esti iskola. — 19: Tánczene. — 20: Falurádió. — 21.05: Szív küldi szívnek. — 21.25: Előadás. — 21.40: Mi újság a sportvilágban? — 22: Magyar nóták.

A Román Munkáspárt arad megyei bizottságának, a megye és a város ideiglenes bizottságának lapja.

Taxa postala plătită în numerar conf. apr. Nr. 59352/947. Szerkesztőség: Arad, Petőfi uccán. Telefon: 30—87.

Kiadóhivatal: Köztársaság utja 96. Telefon: 20—76.

Tip. „GUTENBERG”.

Kína harci dala

Hihetetlen szenvedések, nélkülözések és üldöztetések árán, nagy-szerű hősiességgel győzelmeskedik a kínai nép a hazaáruló reakció-sötét erői felett. Amikor 1911-ben megbukott a császárság, Szun Jat-szen vezetésével megindult az ország demokratizálódási folyamata, de az uralkodó osztály megfélemlítő bércekek segítségével elnyomta, vérbefojtotta a tömegek szabadságtörekvését. E bércekek között első helyen áll Csiang Kai-sek, aki 1928-ban első ízben árulta el hazája dolgozó népét, majd a második világháború után ismét meg akarta ismételni gaztettét, de terror uralmát már nagy részben elsöpörte, maradékát pedig most számolja fel Kína 450 millió sokat szenvedett népe. Csiang Kai-sek első árulása után a Kommunista Párt állott a nép szabadságmozgalmának élére, kialakult a Kínai Vörös Hadsereg, a mely a legféltelenebb terror ellenére is mindjobban erősödött és Kína igazi népi erejévé izmosodott. Amikor már a hivatalos kínai kormány áruló sem folytathatták megalázó politikájukat Japánnal szemben, a Kínai Vörös Hadsereg az egységfront mellett foglalt állást és hősiesen harcolt a támadó ellen, miközben Csiang Kai-sek uralma nagyobb erőfeszítéseket tett a Vörös Hadsereg megsemmisítésére, mint a japánok elleni harc érdekében. A kínai nép nagyszű küzdelméről írt könyvet Agnes Smedley, a világhírű amerikai írónő. „Kína harci dala” című könyvének a következő ajánlást adta: „A fasizmus elleni világháború szívdő és dicsőségű úttörőjének: a kínai katonának”. Most, amikor Kínában győzelmet győzelem után arat a Kommunista Hadsereg és felszabadítja az országot, néhány részletet közlünk ebből a könyvből.

De mindenki látta a tüzes betűket a falon...

A Kuomintangot a kínai köztársaság atyja, Szun Jat-szen doktor alapította és ameddig ő élt, ennek a forradalmi pártnak programja a nacionalizmus, függetlenség, demokrácia és a nép megjavítása volt. Szun doktor 1924-ben sok szovjet tanácsadót hívott meg Kantonba, hogy olyan kormány és hadsereg megszervezésében segítsenek neki, amely féken tarthatja a katonai hatalmasságokat. Vezetésükkel tisztüket képezték ki. A kommunistákat felvették tagjaik közé és a kínai történelemben első ízben elismerték, hogy a parasztoknak és munkásoknak ugyanazok a jogaik, mint a középosztály és a felsőbb rétegek embereinek.

De mindenki látta a tüzes betűket a falon. A parasztok és munkások milliói a Kuomintangban felszabadulásuk jelképét látták. A konzervatívok és „mérsékeltek” csak azt látták, hogy a tömeg sok emberből áll, az ő számuk pedig kevés. És ettől félték. A köztársaság nagy atyja 1925-lején meghalt. Egy évvel később egy fiatal katonatiszt első puccsát szervezte meg a forradalmi Kanton-kormány ellen. Ez a tiszt Csiang Kai-sek, Szun Jat-szen egyik követője volt. Szun doktor jó véleményrel volt róla, ezért Moszkvába küldte tanulmányútra és egyideig a demokrata tábor vezető katonai egyéniségét látták benne. Amikor Szun Jat-szen meghalt, a köztársaság, amely ezt a tábor összetartotta, málladozni kezdett. A régi osztályellenetek újra kiütköztek és nagy vetélkedés kezdődött a halott forradalmi vezér válláról hullt köpenyért. Mivel Csiang Kai-sek volt az egyetlen katonai vezető, elve látható volt, hogy ő kaparintja magához a hatalmat. Csiang Kai-sek Japánban is élt és ott is tanult.

Csiang Kai-sek lelkében mélyen gyökeret vert a szovjet tanácsadók elleni gyűlölet. Az általa 1926-ban szervezett puccs ellenére a nemzeti párt szakadása egyidőre orvosolható volt. Csiang tábornok parancsnoka lett a déli forradalmi hadseregnek, a katonai hatalmasságok ellen vezetett 1926—27-es északi hadjáratban. Egy évvel utóbb, 1927 áprilisában a sanghaji kínai bankárok

és gyártulajdonosok, akiket külföldi bankárok támogattak, 25 millió dolláros „kölcsönt” ajánlottak Csiangnak, ha lefegyverzi és feloszlatja a szakszervezeteket és a parasztszövetségeket; „megtisztítja” a Kuomintangot a kommunistáktól és új kormányt alakít Nankingban a hiankauban már megalakult kormány ellen. A forradalmi Kanton-kormány ebbe a városba tette át székhelyét.

Legyek szerint Csiang Kai-sek egy éjszakán át sétált fel-alá szobájában, mielőtt végleg eltökélte magát. Két út volt előtte: a forradalom, amely minden bizonytalanság eredményes lesz, de a nép hatalomra jutásával végződik; a másik viszont a tehető osztályok kezébe adja a hatalmat és ő maga lehet a diktátor. Csiang az utóbbi utat választotta és 1927 április 11-ikének éjszakáján megezdődött a terror.

Sanghájban és más városokban a gyári munkások ezreit és az értelmiségiek százait mészárosolták le. Bírói eljárás nem volt. Az ország belsőjében a katonai kormányzók, hadsereparancsnokok és földbirtokosok ölmi kezdték a parasztokat. Vérfolyam öntötte el Kína földjét és szakította ketté. A külföldi hatalmak jóképűt vágtak az ügyhöz és a nankingi kormányt Kína egyetlen kormányának ismerték el. A győztes diktátor baloldali ellenfele, Vang Csing-vej ingadozott, elhagyta Hankaut és külföldre menekült. Ugyanezt tette sok középosztályhoz tartozó vezető is. Szun Jat-szen özvegye külföldre távozott, mert nevet nem volt hajlandó odaadni a Csiang-féle Kuomintangnak... míg a képzetlen, fegyvertelen, írástudatlan kínai munkások és parasztok ellentálltak. Külső segítség nélkül har-

colni kezdtek... A Kuomintang hadseregének fegyveres egységei, amelyek közül néhánynak kommunis-tákkal rokonszervező parancsnokai voltak, 1927 júliusában Nancsanganban fellázadtak. Többhetes küzdelem után Kiangszi és Kuantung tartományokban jóformán megsemmisítették őket. Kanton munkásai és katonái december 11-én ugyancsak felkeltek, de más, idegen csatáhozajóktól támogatott hadseregek csakhamar megverték őket és ezreket mészárosoltak le a városban. Csü Te, a Kuomintang kommunistává lett parancsnokának vezetésével töredékek átverekedtek magukat a Kiangszi tartomány hegyei közé és parancsnokára Csü Te és Mao Ce-tung, — egy paraszti származású értelmiségi vezetésével, — paraszt-munkás-hadsereg kezdett kialakulni.

Végtelen szenvedések és hihetetlen áldozatok árán ez az új forradalmi hadsereg megkezdte a népmegszervezését és begyakorlását az első Kínai Munkás és Paraszt Vörös Hadseregbe. Ez csaknem tíz évig gyarapodott és küzdött tovább; 1931 vége felé kezdődött legendás „nagy menetelése” a távoli északnyugat felé, ahol 1936—37-ben új, egyesült front kialakították össze, ezáltal a japánok ellen.

Miután a nankingi kormányt az idegen hatalmak elismerték, a „megtisztított” Kuomintang felülvizsgálta a halott, de még mindig ható Szun Jat-szen elveit. Az egészről csak a nacionalizmus maradt meg. A tehető kínai osztályok boldogok voltak... A földbirtokosok valóságos jobbágysorban tartották a parasztokat és ezek nem juthattak előre, amíg bilincseik le nem hullottak. Szükségük volt a demokratikus polgárokra, amelyeket Szun Jat-szen védelemből volt. De Szun Jat-szen meghalt és testét az új nankingi kormány követelte magának. Halálos ellenségei közül sokan beléptek a Kuomintangba és „segítettek” az ország kormányzásában.

Ez volt a történelmi háttér, amikor én megismertem Kínát...

„Közel három hónapot töltöttem Mandzsuriában (Ez 1929 őszen történt; a szerk.)...s egy napon kimosott fehérneműt szállító kínai kuli ment el mellett. Vallrudjának két végén egy-egy ruhával felt kosár függött. A jeges szibériai idő fehér zuzmarával lepte be busa szemöldökét és a feje köré csavart rongyot. A hidegtől félig vakon elcsuszott és elesett, kosarából kirepült a holmi és nekivágódott egy járőrkelecsőnek. A járőrkelecső kiromkodott egyet, aztán továbbment. Senki sem állott meg — csak egy rendőr. Mikor a kuli meglátta, térdre esett, karját égen emelte és várt. A rendőr nem ütötte meg. Ehelyett rugni kezdte és a kuli minden rugásra meglódult, azután megint térdre tápáskodott és összekulcsolt kézzel rimázkodott kegyelemért. Rengeteg ember ment el mellettük, ezek vagy „nem látták”, vagy közömbösen nézték a dolgot. „De hiszen ez a közömbös...” — mondtam diáktolmácsomnak, aki sugárzott, ta-

lán büszke volt arra, hogy Kína valamilyen mégis kiválik...

„Ejszaka kinaikat látogattam, nap-pal gyárakat tekintettem meg, iskolákat, az új mukdeni fegyverraktárt és más intézményeket. Harbinból irtam egy tokiói japán barátomnak, hogy küldjön ajánlósortokat Mandzsuriában élő japánokhoz. Mikor a válasz megjött, új világ tárult fel előttem... Meglátogathattam a japán gyárakat, fusuni bányákat és kinaiak számára létesített iskoláikat... A japán bányákban és gyárakban csaknem minden kínai lezárt barakokban, vagy hálólhelyiségben volt kénytelen élni és külön irásos engedély nélkül nem hagyhatta el helyét. A gyárakban és szénbányákban is szerződéses munkarendszerrel dolgoztak, a rabszolgaság burkolt formájában. Ez a rendszer volt érvényben Mandzsuria és Kína összes japán gyáraiban, a tulajdonképpeni Kína sok külföldi és kínai gyárában, az összes bányákban és végig a partvidéken. Közvetítő szállítóval a munkásokat, körülbelül 20 cent napi bérért, többéves időszakra, 10—12 vagy 14 órás napi munkára. Ő látta el a munkásokat nyomoruságos táplálékkal és ugyanevetet szállással és 5—10 centet fizetett naponta. Ha selyem, vagy pamutgyárról volt szó, többszáz falusi lányt szerződítették, 30—50 dollárt fizettek családjuknak a többéves munkáért, a lányok pedig néhány garast kaptak. A tuberkolózisban és szívbajban megbetegedett munkásokat rövid úton elbocsátották... A munkások, ha elszöktek, a rendőrség elfogta és visszaadta őket tulajdonosuknak. A későbbi években hallottam olyan esetekről, amikor a nemzetközi negyedben a sanghaji angol rendőrség elfogott menekülő munkásokat és visszaadta őket gazdáiknak. Mikor a fusuni bányákban és hálóbarakjaikon átnentem, nem tudtam magam türelmetlen, és hangosan felkiáltottam a bányászok kiaszott testének láttára...

...A mukdeni otthonban, ahol éltem, dult a viszály az öregek és a fiatalok között... Hangosan hallottam a fiúk és apjuk hangos, haragos vitáját. Lázadó fiai azzal fenyegettek, hogy otthagyják a házat és beállanak a hadseregbe. Az idősebb fiu keresztény és nacionalista volt, a fiatalabb keresztény és kommunista. A kommunista fiu úgy beszélt Csang Hszue-Liang marsallról, mint feudális hadurról, aki mindenkit lelő, ha orra nem tetszik neki... A munkások nem voltak megszervezve még a Japán elleni harcra sem és az összes diákokat, vagy koreai nacionalistákat akik a japánok ellen dolgoztak, a Kuomintang hatóságok ártalmatlanná tették. A parasztokat a földsurak, az izzóságok és a hivatalnokok értéktelen papírpénzzel csapták be. Sok banketten, ahol hivatalnokok ültek az asztal körül, beszéltem a szakszervi vezetésekről, mint a japánok elleni küzdelem legerősebb eszközéről. De az uralmon lévő kinaiak, a japánok és az összes külföldiek félték a szakszervezetektől...

Ezekben a részletekben azokat a körülményeket ismerteti Agnes Smedley, amelyek között Csang Kai-sek, az áruló, megszilárdította Kínában a kizsákmányoló osztály uralmát s ezzel megnyitotta a kaput a japán hóditók előtt. A továbbiakban a könyv a személyi tapasztalatok erejével ismerteti a kínai nép küzdelmét, a Kommunista Hadsereg fegyveres ellenállását, Csang Kai-sek második árulását a fasizta hódítók elleni háború után. Ezekből a fejezetekből is közlünk majd részleteket, hogy olvassunk megismerhesék azt a korszakot, amelyben legyőzhetlenné edződött a kínai nép szabadságért küzdő Kommunista Hadsereg fegyvere.

6 csuklyás

gumiköpenyt
keresnek megvételeire
Ajánlatokat az arad cukorgyárba kérnek.

Részletek Maxim Gorkij „Az anya” című könyvéből

...Sokszor hangos öröm fogta el az egész társaságot, különösen mikor másországbeli munkásokról olvastak a lapokban. Olyankor csillogott a szemük, szinte gyerekesen boldogok voltak. Hangos, könnyű nevetés fakadt belőlük és egymás vállát veregették.

— Hej, azok a német elvtársak! Legények a talpukon! — Elkeseredik az egyik.

Máskor meg az olasz munkásokat éltették és az üdvözlét elszállt valahova a messzeségbe, ismeretlen barátjaikhoz, akik még se értették volna a beszédüket. De ők azért bizonyosak voltak benne, hogy megérzik és meghallják a lelkes üdvözlést.

A rusznák fénylő szemmel beszélt, szívébe fogadta, szeretetével átfogta a világ minden munkását.

— Jó lenne írni nekik, igaz? Hadd tudják, hogy Oroszországban is vannak barátaik, ugyanazt hiszik és vallják, amit ők, ugyanarra törekcsenek és együtt ujonganak velük, ha győznek.

El-elálmódottak ilyenkor, mosoly ragyogott az arcukon és késő éjszakaig elbeszélgettek a pompás franciákról, angolokról, svédokről, osztoztak velük örömben, bajban.

Igy született meg és így növekedett lassan Vlaszovék szűk kis szobájában a világ munkásságának lelki közössége. Pelagijára is átragadt a lelkesedés, az igazított öröm. Nem értette ugyan miről van szó, de az érzés tüze, mámorra elkapta őt is.

— Furcsa emberek vagytok — mondta egyszer a rusznáknak. — Mindenkori testvéretek. Örmény,

zsidó, osztrák. Együtt örültek, együtt busultok velük.

— Bizony, anyuska, valamennyien. Mi nem ismerünk se népet, se fajt, csak jóbarátot és ellenséget. Minden munkásember jóbarátunk. A gazdagok, a kormányok, ellenségeink. Nézz körül nyitott szemmel a földön és meglátod mennyi munkás van, milyen erősek vagyunk és előnt az öröm, ünnep lesz a földben. És ugyanezt érzi, a francia, meg a német is, ha nyitott szemmel nézi az életet, velünk busul és vi-

gad az olasz. Egy anya gyerekei vagyunk mindnyájan, egy sít bennünket a nagy, győzelmes gondolat, a föld minden munkásnépének testvérisége. Ez melegít bennünket, ez a mi napunk, az igazság gének napja. A mennyország bennünk van, a munkás lelkeben és aki szocialista — viseljen akármilyen nevet — lélekben testvériünk, most és mindörökké.

...Látod, ilyenek vagyunk mi, asszonyok, csak egy tudunk szeretni...

Fiatal lányok mérföldeket gyalognak éjjel, egyedül, hóban, sárban. Ki hajlja őket? Szeretet van bennük, tiszta szeretet és hit, Andriusa.

— Mindenkori azt szereti, ami hozzátartozik, de a nagy szívnek közel lehet az is, ami távol van. Az anyai szív nagyon sokat befogad...

...Elkövetkezik a nap, amikor minden ország munkássága jellemli a földet és kimondja szilárdan: Elég volt! — mondta Szófia. — És akkor összemlik a látszathatalom és eltűnnek, akiket kapzsiságuk tett nagyvá. A föld kicsúszik a lábuk alól és nem lesz mibe kapaszkodniuk...

...Ugye, sz. — bölintott Rübín. — Ne kíméld magad és mindent elérhatsz...

Pelagija Ninovna szólanul, csodálós mosollyal figyelte. Mindaz ami bántotta néha Szófiában, az éles hang, az örökös nyugtalanság és túlzás, most elmúlt a szavak forróságában, széles folyásában. Szép volt az éjszaka csöndje, a tűzfény játéka és a beszélő asszony arca. De mindennél szebb volt az, ahogy a muzsikok figyeltek, mozdulatlanul ültek, láthatóan vigyázva, hogy ne szel meg ne szakítsák az elbeszélést, mintha félnének, hogy hirtelen el talál szakadni a fonál, amely a nagyvilággal összeköti őket...

...Szófia csak misélt tovább, elbűbölt rajzolta a győzelem napját, növelte a hitüket, önbizalmukat és felébresztette az egybetartozás élő tudatát mindazokkal, akik a gazdagok haszontalan kedvelései miatt pusztulnak el, vagy nyomorognak időnap előtt.

„Consignația”
állami bizományi üzlet megnyitotta
tehnikai osztályát
az Eminescu uccai volt Goldschmidt
Bank helyiségében

Az aradi „November 7” szakmai
iskola azonnalra alkalmaz
pedagógust
Felvitágozással az iskolában, Aurel Vidicu ut 274 szolgálnak

A zebra

Ez esetben nem a melegéövű állatról van szó, hanem sokkal fontosabb tényezőről: arról az autóbusról, amelyet a „December 30” gyárban dolgozó anyák és azoknak gyermekei olyan jól ismernek és szeretnek.

Az üzemi bizottság egy kis személyautóbuszt állított be, a gyár napközi otthonában elhelyezett gyermekek részére. Ez a kocsi szállítja be és viszi haza a gyermekeket, hogy a munkába járó anyáknak ne kelljen ölükben cipelniük vagy kocsiban tolniok a kicsinyeket. A gyár személyautóbuszának festése nagyon hasonlít a zebra színéhez és ezért kapta a „zebra” elnevezést. A gyerekek, anyák és általában a textilgyár alkalmazottai „zebra”-nak nevezik a népszerű járművet, amely reggel a gyár napközi otthonába hozza a vidám gyermekcsereget. Délután fél 1 órakor indul az autóbusz a délutáni váltás munkásnőikért, míg a délelőtti váltás anyáit és gyermekeit fél 2 óra után viszi haza, hogy azután majd este fél 10 órakor igyekezzen ismét a hazatérő anyákkal.

Elképzelhető, hogy a „zebra” a gyermekek körében milyen nagy közszeretettel örvend.

Egy házban lakom a kis Nelu-val, akinek az édesanyja szintén a gyárban dolgozik. A kis Nelu is minden reggel várja a „zebra”-t, amelyik naponta pontosan megjelenik. Nelu alig három éves csöpség, kövér szinte majd kicsattan az egészségtől. A gyermekotthonban láthatóan nagyon jól tartják. A napokban is együtt vártuk a „zebra”-t. Várakozás közben a gyermek folyton a „zebra”-ról gagyogott. Kíváncsi voltam vajjon miért szereti olyan nagyon az autót, magam is felszálltam és ott aztán magyarázatot kaptam mindenre. Fel szállás után a kis Nelu rögtön a vezető mellé furakodott, ahol már több kislány és leányka helyezkedett el. Az autó vezetője, Szabó elvtárs nagyon szereti a gyermekeket hiszen ő is többgyermekes családja. Alig indul el a gép, a kis Nelu a maga módja szerint megkezdi a társalgást a gépkocsi vezetővel. Nelu nagyon kíváncsi természetű.

— Bácsi, mi az amit a kezében tart?

Szabó elvtárs nevetve magyarázta, hogy az a fék, de ez a válassz Nelu-nak nem elég és a sofőrnek tovább kell magyaráznia: ha azt lenyomja megáll az autó. Persze Nelu mindjárt ő is leakar

ja nyomni a foggantyút Szabó elvtárs még azt is megengedi, hogy a gyermek hozzányúljon, persze nem a fékhez, hanem egy más, ártalmatlan foggantyúhoz. Nelu keze már rajta is van. Nagyon büszke, mert úgy érzi, hogy most ő vezeti a kocsit. A mellette ülő Nusika már irigykedik, ő is szeretne foglalatzkodni és a vezető neki is megengedi.

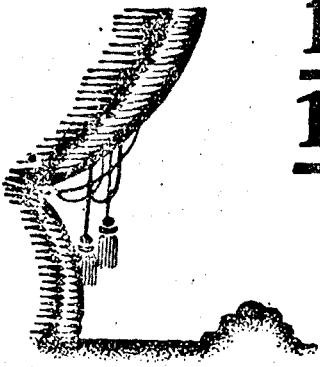
De nemcsak a gyermekek, hanem az anyák is boldogok, örülnek a „zebra”-nak és a napközi otthonnak.

— Nekem ki kellett volna maradnom a gyárból, ha nincs ez az áldásos intézmény — mondja az egyik anya — nincs kire hagyjam a gyermekeimet. Többen beszélnek így és hasonlóképpen. Igazat kell adnunk az anyáknak, ha elgondoljuk, hogy a „zebra” nélkül milyen nehéz is lenne megoldani a gyermekek elhelyezését. Milyen nehéz lett volna ősszel, télen és esős tavasszal a gyermekeket cipelni. Hány munkásgyermek betegedett volna meg az uton, hányszor kellett volna az anyának kimaradnia a munkából. A „December 30” gyár munkásvezetői példát szolgáltattak a többi gyáraknak is. A munkásvezetők tudják, hogy ezek a kis gyer-

mekek képezik a jövő nemzedéket, ezek viszik tovább a harcot, tehát egészségük mindennél fontosabb. Össze lehetne számolni talán még azt is, hogy hány munkaórát mentettek meg ezzel és mennyi gyógyszert takarítottak meg.

Kora reggeltől késő estig jár a „zebra” a külvárosi munkásoktól a gyárig. Hosszu utat tesz, amíg Szabó elvtárs beviszi a garázsba. A jól végzett munka után Szabó elvtárs fűtőréssze meglehetősen vizsgálja át a szerkezetét és tisztítja fényesre a kocsit, hogy másnap megint Nelu, Nusika, Ilike és a többi gyermekek rendelkezésére álljon. Bizonyára arra gondol, hogy amikor ő kis proletár gyermek volt, még nem volt napközi otthon és nem állt autó a gyermekek rendelkezésére, hogy a szülőket és gyermekeket bevigyék a gyárba. Az ő gyermekkorában más soruk volt az üzemekben dolgozó anyáknak és gyermekeiknek. Bizonyára erre gondol... amikor olajos kezével megegyeszer szeretettel végigsimítja a „zebra”-t

FRIEDMANN BENJAMIN
„December 30” gyár fonó-
dal levelező kollektíva.

1774: az első vándortársulat megjelenése a városban 1874: A nagy színház megnyitása

Október elején ünnepli az aradi színház a kettős évfordulót

Az aradi színház kettős jubileumra készül: 175 esztendője annak, hogy első ízben játszott Aradon szervezett vándortársulat és 75 esztendője annak, hogy a mai színházépület felépült, illetve abban az első előadást tartották.

Arad színészetének története ez elmúlt 175 esztendő keretében játszódik le és az telve van érdekességekkel. Ezek az események azt igazolják, hogy e hosszú időn keresztül a színház művészetét a kiváltságos osztály sajátította ki és csak szűkebb réteg szórakozását szolgálta. Ha végiglapozzuk az aradi színház történetének lapjait, azt is láthatjuk, hogy sok esetben voltak színházigazgatók, írók, színészek, akik a haladás ügyét igyekeztek előbbrevinni. Hosszú, küzdalmes út ez a százhetvenöt esztendő, amelyre visszaemlékezni különösen most érdekes, amikor a felszabadulás után népi demokráciánk kultúrpolitikája biztos alapokra helyezte a színjátszást amelyet magas fokra emelt. Mennyi gondnal, sokszor éhséggel küzdötték a letűnt idők színészei, társulatai, az igazgatóknak pedig sokszor mennyire az alacsony fizetés miatt kellett összeállítani a műsorát a „vonzerő” miatt, hogy egyik napról a másikra tenghessék tovább életüket, — míg ma a színész teljes biztonságban, gondtalanul végzi hivatását. Igazi, nagy megújulást hozott a népi demokrácia, a mely minden anyagi természetű féltés nélkül, kizárólagosan csak a nevelőhatású művészetet tartja szem előtt és a színházat a széles néptömegek szolgálatába állítja.

Az első közsínház: a mai Uránia épülete

Százhetvenöt esztendővel ezelőtt a főtéren levő kis színjátszó termében üdött tanyát egy szegedi társulat, amely többnapig vendégszék után távozott el a városból, Erdély felé. Az ezután következő években még több vándortársulat ejtette útba Aradot, amely hol a legnagyobb érdeklődéssel, hol pedig közönyt fogadta ezeket az együtteseket. Hosszabb ideig 1790 után tartózkodott Aradon színház. E vándortársulatok igazgatóinak életviszonyairól való tájékoztatás szempontjából érdemes megemlíteni, hogy 1793-ban az Aradon tartózkodó társulat igazgatója a helytartó tanáchoz intézett peres panaszfeliratában erősen hangsúlyozza: az aradi község tüntető részvéltelensége anyagilag annyira tönkretette, hogy társulatát kénytelen volt szerte bocsátani.

A későbbi években a színjátszás fllandult Aradon a régi színjátszóterem kicsinynek bizonyult és felvetődött egy második színház építésének ötlete. Váli Béla az aradi színészet történetírója könyvében a következőket írja:

„Miután a színésztársulatok lakossága a város lakosságának vagyona

és létszáma növekedésével arányosan szaporodott, mindinkább kétségelenné vált az, hogy a Milics házában levő színterem nem szolgálhat sok ideig a művészet menhelyül. Miután azonban a vármegyei urak képezték a tulajdonképpeni kezdeményező szerepét, a kivitel terhe azonban a polgárságra neheztelt volna, egy közsínház építését bár községi tagoknak látták, senki sem merete megügyezni. Végül egy élelmes aradi polgár, Hirschl Jakob, vállalkozott egy színházi épület felépítéséhez. Személyesen valószínűleg azért fordult a császárhoz, miután tudta azt, hogy a helytartótanáctól mily sok utánjárást igénylő formulák közt kaphatja meg az engedélyt. Hirschl családi viszonyaitól feltartóztatva, csak 1816-ban kezdhett meg az engedélyezett színház építését és pedig emléletes lakóházának tövében elriülő telken, melytől a mai Simonyi utcát, mint egy félszázadig színházuccának neveztek.”

Déryné az aradi színpadon

Akkoriban állandó versengés folyt a magyar és a német társulatok között és a magyar színészetnek ezidőszert egyetlen reménye az volt, hogy a Pozsonyban összehívott országgyűlés rendjei országos intézkedéssel állandósítani fogják Pozsonyban, Pesten, vagy Kassán a magyar színészetet, amint az erdélyi rendek 1809-ben ezt megkísérelték Kolozsváron. A német társulatok azokban az időkben legtöbbször látványos boházatokkal mulattatták a közönséget s nem művészi alkotás, hanem ugynevezett „hansvurstok” arcfintorai szereztek meg a kényeret számokra. A magyar színházalattal szemben nemzeti törekvések kerültek előtérbe és műsorukat is legtöbbször eszerint válogatták. Az új színházat is először Gunst német társulatának

Aradi színház 1848-ban a szabadságharc idején

Felgyezésük szerint 1847-ben tartották az első románnyelvű színjelölését. Az akkor Aradon időző társulatnak nagyon rosszul ment és az együttes négy színésze, akik jól beszéltek románul, elhatározták, hogy

Ilyen „bürokratikus” nehézségek között épült fel tehát Arad első színháza, amely nem más, mint a jelenlegi Uránia-mozgó épülete. A színház megnyerte a közönség tetszését, mert az megfelelt a viszonyok követelményeinek. Az építők azonban nem sokat gondoltak a tűzveszélyre, mert a nézőtér és a színpad teljes berendezése fából épült. Kezdetleges volt a világítás — amely viaszgyertyával és petróleumlámpákkal történt, de még kezdetlegesebb a fűtés. Ugyanis a fölszinten egy nagy agyagkályha, később bádókemence állott, amelyet rendszerint a jegyzető gondozott. Miután a színházban meg volt engedve a dohányzás, a férfiak rendszerint a kályha paraszával gyújtottak rá pipájukra; ha pedig valaki a nézők közül kissé hűvösebbnek találta a terem hőmérsékletét és a jegyzető el volt foglalva, úgy a dírdög néző egész otthonosan egy-egy hasáb fát rádobott a sístergő parázsra, amely a kemence nyitott ajtaján a csekélyszámu gyertyafénynek bevilágítani segített a homályos színtermet. Ilyen tűzveszélyes épület aligha akadhatott akkoriban a városban.

sikerült megszereznie. Amikor Gunst befejezte a megnyitó évadot, Kiliényi Dávid kintőn összehívott magyar társulata vonult be 1820-ban az aradi új színházba. Kiliényi társulatának személynéje volt ezidőben Déryné Szepesvári Róza, az országzerle ünnepeit énekesnő, aki — amint ezt akkori krónikás írja — „énekművészeté tökéletességével s kedvessége páratlanságával az aradi közönség körében leírhatatlan lelkesedést kellett a magyar operák bemutatása által”. Kiliényi társulatával, Dérynével az élen, körutja után ismét visszatért Aradra és nagy sikereket arattak. „A vármegye saját költségén szállított fel bennünket Pestre tizenkét szekéren” — írja Déryné Kiliényi társulatáról.

román előadással próbálkoznak. Popovici János aradi ügyvéd lefordította Kotz-bue „Két feledékeny” című darabját és azt a társulat románul tudó tagjai eljátszották. A színészek kísérletezése jól sikerült,

mert a románnyelvű előadás telt házakat vonzott.

Állandó társulat ugyancsak ebben az évben teletpdtt le Aradon. Szőlősi Szabó Lajos és Végsey Sándor jólszervezett társulata 1847 szeptember havában kezdte meg az 1847-48-as évadot. 1848 lején ez a társulat szép sikerok után átadta helyét Gócs Ed vezetés alatt álló együttesnek, mely szintén telt házak mellett játszott. E társulat aradi tartózkodása alatt érkezett Aradra 1848 március 17-én a márciusi pozsonyi és pesti események híre. Már délután tömegesen hullamzott a nép a főtéren és mohón test az eseményeket. Este Gócs Ede színházigazgató „Don Cesar de Bazán”-ját tűzte műsorra. A színház nézőtere zsúfolásig megtelt. A függöny feltevése előtt tomboló zajjal követelt a fiatalság a pesti proklamáció felolvasását és a nemzeti dal elszavalását. Gócs színházigazgató aggodó arccal jelent meg a függöny előtt és mentegetőzött, hogy a cenzor nincsen jelen: „Nincs többé cenzor, nem kell cenzor!” kiáltotta a tömeg. A színészek nem tudják mit tey nek. Amikor felgördül a függöny üres a színpad, mire a közönség köréből Szodorai Sándor a lámpák elé lép és elszavalja Petőfi nemzeti dalát, majd felolvassa a 12 pontból álló proklamációt. A fiatalság felemelt kezéket esküszik, a szabadságra.

Eminescu sugó volt az Aradon járt bukaresti társulatnál

Néhány évvel a szabadságharc leverése után, 1855-60 években kezdett tért hódítani az operett. Aradon ez kben az években és a következő esztendőben is jól ment a színházalattoknak.

1868-ban jelent meg bukaresti társulatával Pascali, majd 1870-ben Milo bukaresti színházalatt jött a városba. Az utóbbi együttessel jött Eminescu, a nagy román költő is, aki mint sugó működött a társulatnál.

Ezekben az években vetődött fel a nagy színház építésének gondolata. Években át folyt a vita erről és az is vita tárgyát képezte, hol építsék fel.

Végül is döntöttek és 1871-ben meghozták az építkezést, a mit 1874-ben fejezték be.

Az aradi Állami Román Színház méltó keretek között kívánia megünnepegni a kettős évfordulót. Elhatározták, hogy október 1-7 napokon ünnepségeket rendeznek és ennek a hétnek keretében nyitják meg a második évadot is.

Az IKUF kultúregyesület

vasárnap, szeptember 11-én este 7 órakor a Zs. D. B. helyiségében (Arad, Gr. Comşa-u 22)

KULTURÜNNEPSÉGET

rendez művészi műsorral

Közelodik az I-ső őszi húzása

NE FELEDJE EL SORSJEGYET MEGVENNI

Az ARADANA

(volt „Mercur” I. Olaria)

sorsjegylrodában

Minorita templom mellett

Húzás szept. 16 és 17.

Szeptember 10 SZOMBAT ESTE Szeptember 10

M Ū V É S Z B Á I

a Dácia összes helyiségeiben

a Művész-szakszervezet rendezésében.

Szenzációs művész! műsor, az aradi Állami Színház művészeinek és Arad legjobb szílistáinak felléptével. — TÁNC HAJNALIG!

Az aradi, gáji, ujaradi és varjasi CUKORRÉPATERMELEK

kötelesek az első vetésű cukorrépát fölszedni és átadni a buzsáki és a Cukorgyár udvarában levő mérlegeknél. A cukorrépa átvétele 1949 szeptember 1-én kezdődött

MICHAIL SOLOCHOV regénye:

UJ BARÁZDÁT SZÁNT AZ EKE

(Folytatás.) 17

— Én középparaszt vagyok. Meg kell mondanom, polgártársak, hogy egy ilyen kolhoz bizonyára jó dolog, de alaposan meg kell gondolni. Egy-kettőre nem megy a dolog! A pártmegbízott elvtárs azt mondta: álljatok össze és meg lesz belőle a hasznokok. Így beszélt Lenin elvtárs is. De a meghatalmazott elvtárs nem ért a mezőgazdasági dolgokhoz. Mint munkás, nem tanult szántani és nem tudja, melyik oldalról kell odaállni egy ökörhöz. Ezért zúzd. Az én véleményem szerint a kolhozba a következő módon kell bevinni az embereket: azok az emberek, akik dolgozni akarnak és állatjuk van, jöjjenek az egyik kolhozba. A falusi szegény ség meg egy másikba. A jómódúak megint együtt és a semmit févéket kiutasítani, hogy a GPU tanítsa meg őket dolgozni. De ha minden különbség nélkül egy fazékba hajigálják az embereket, ebből semmi jó se jön ki. Éppúgy, mint a mesében: a hattyu csapkod a szárnyával, a levegőbe akar emelkedni, de a rák a farkába kapaszkodik és visszahúzza. A csuka meg mindenáron a vízbe kívánczik...

A gyűlés visszatartott nevetéssel válaszolt. Az egyik hátsó sorban felsikoltott egy leány, valaki felháborodottan kiáltotta:

— Hé! Ti ott hátul! Fogdosni a csürben is tudtok! Menjetez innen.

A kozák zsebkendőjével megtörölte a száját meg a homlokát.

— Az embereket éppúgy össze kell válogatni, mint az ökröket. De ha úgy fogjátok be őket, hogy nem illenek össze, mi lesz ebből? Az erősebb előre halad, a gyengébb meg elmarad és ezzel az erősebbet is visszatartja. Ez nem munka. Az elvtárs azt mondta: az egész falu lépjen be egy kolhozba, a kulákok kivételével. Akkor majd úgy állunk ezzel, mint a két ökrök.

Ljubiskin felemelkedett, fenyegetőleg mozgatta fekete bajuszát és a beszélő felé fordult.

— Szó sincs róla, Kuzma, néha szépen és jól tudsz beszélni. Ha asszony lennél, egész életemen keresztül hallgatnálak. — Halk nevetés hullámzott végig a padsorokban. — A gyűlést is rá akarod beszélni, mint Pelágeja Kuzmicsovát.

Nevetés rázta meg a termet. A lámpából láng csapott ki. Az egész gyűlés azonnal megértette, hogy itt valami illetlen dologra történt célzás. Még Nágulnov is mosolygott. Dávidov éppen meg akarta tőle kérdezni a derűtség okát, mikor Ljubiskin tulkiáltotta a lármát:

— Idegen nótát dalolsz a hangedd! Elhiszem, hogy te kikeresnéd magadnak a hozzádilló

embereket! Ezt biztosan akkor tanultad meg, amikor Frol gépszövetkezetében voltál. A motort csak tavaly vették el tőletek. Mink most alaposan megkopasztottuk a te Frolodat. Akkor a Frol motorjával amolyan kolhozfélet csináltak csak hogy az kulákkolhoz volt. Elfelejtetted, mennyit vettek el az emberektől a cséplésért: minden nyolcadik mázsát. Megértjük, hogy neked nagy kedved van a gazdagokhoz támaszkodni...

Ljubiskin szavai akkora lármát váltottak ki, hogy Rázmjotnovnak csak nagynehezen sikerült újból helyreállítani a rendet.

— Igen, akkor alaposan elbántatok velünk a szövetkezetekkel!

— A traktor nem arra való, hogy eltapossa az embert!

— A te szíved már a kulákoké!

Egy szegényes külsejű középparaszt, Nikolaj Ljusnya kért szót.

— Csak röviden, a dolog egyszerű! — mondta Nágulnov.

— Hát e' meg micsoda? Honnan tudod, hogy nekem is egyszerű? Vagy tán nem szabad a te véleményed ellen felszólalnom? Csak annyit akartam mondani: a kolhoz önkéntes dolog. Ha akarok belépek, ha nem akarok, nem. Mink egyelőre nem akarunk belépni.

— Ki az a „mink”? — kérdezte Dávidov.

— Természetesen a parasztok.

— Beszélj csak a magad nevében, öreg. Megvan mindenkinek a maga nyelve hát használja.

— Beszélhetek a magam nevében is. Előbb meg akarom nézni, miféle is ez a dolog. Ha jó a kolhozélet, akkor én is beiratkozok. Ha meg nem, akkor ostoba lennék, hogyha belépnék. Csak a tudatlan állat, a hal megy be a hálóba...

— Ugy van!

— Lássuk először!

— Hadd próbálják ki előbb mások az új életet!

— Csak rajta, mit kell próbálni, nem leány az!

— Ahvátkiné a szó. Beszélj.

— Én csak magamról akarok beszélni, kedves polgártársak. Mi, én meg az én Pjotr testvérem, együtt élünk. És sehogy sem ment a dolog. Hol az asszonyok kaptak hajba, úgy hogy egy veder vízzel kellett őket szétválasztani, hol meg köztem és Pjotr között nem volt valami rendben. Most pedig az egész falut össze akarják hozni. Nahát, ebből majd szép dolog kerekedik! Valahányszor kimegyünk a mezőre, veszekedés lesz. Iván meghajszolta az én ökreimet én meg rosszul bántam az ő lovaival. Allandóan itt fog lakni a csendőrl! Mindenki csak panaszkodni fog. Egyik kevesebbet fog dolgozni, mint a másik. A mi munkánk nem egyforma, nem olyan, mint a gyalupad mellett. Ha a gyárban ledolgozta az ember a maga idejét, veszi a sapkáját és megy sétálni.

— Voltál te már valamikor gyárban?

— Nem voltam, Dávidov elvtárs, de tudom, hogy milyen.

— Semmit se tudsz! Nem ismered a munkást! Ha még nem látál gyárat, nem tudhatsz semmit! Az a beszéd a sapkáról meg a sétálásról, csak olyan kulák-mese.

— Nekem mindegy, hogy sapka és sétálás nélkül-e, de egy biztos: ha a munkás készen van a munkájával, kipihenheti magát. De mink éjjel is felkelünk és nekifogunk szántani. Huszszor is megizzad az ember a másik éjszakáig és csupa vérhólyag a lába. De éjszaka se lehet aludni. Ügyelni kell, hogy az ökör jöjjön, különben nem tudja huzni az ekét. Én töröm magamat a kolhozban, míg egy másik, mint a mi Kolübánk is, lefekszik a barázdába és alszik. A szovjethatalom azt állítja, hogy a szegény falusiak között nincsenek bitangok és semmittevők. Ez nem igaz! Kolüba egész télen a kemencepadkán feküdt. Mindenki tudja a faluban, hogy az egész életét így töltötte el. Ez az ember olyan lusta, hogy még akkor se akaródzik neki kimenni az udvarra, mikor már igen kell. Hogy lehet egy ilyenekkel együtt dolgozni? Nem, én nem lépek be a kolhozba!

— Kondrát Majdannikové a szó. Beszélj!

Sokáig tartott, amíg a közepes termetű, szürkekabátos kozák a hátsó sorokból előrejött, az emelvényig. Avitt Bugyonnisapka himbálódzott a prémekek és kendők felett. Amikor az asztalhoz ért, megfordult és belenyúlt a nadrág zsebébe.

— Olvasni akarod a beszéded? — kérdezte mosolyogva Gyemka Usákov.

— Vedd le a sapkád!

— Könyv nélkül mondjad!

— Ez az egész életet papírra írja!

— Ha-hal Irástudó!

Majdannikov zsiros noteszt vett elő és sebesen lapozgatta a teleírt oldalakat.

— Várjatok a nevetéssel, lehet, hogy majd még sirnotok kell — mondta dühösen. — Igen, én felírom, hogyan élek. Ezt akarom felolvasni nektek. Mindenféle emberek beszéltek itt, de semmi okosat nem mondtak. Ti nem gondoltok az életen.

Dávidov figyelni kezdett. Az első sorokban mosolyogtak.

(Folytatása következik.)

MOST KEZDJETEK JÁTSZANI
az Állami Osztálysorsjáték első
osztályán

**LOTERIA
DE STAT**

SLOVA

**Olvassa
és terjessze
a Jövőt**